

Izdaja zavod za gospodar-
sko propagando Domžale
Ljubljanska 92 — Ureja
uredniški odbor — Odgo-
vorni urednik Milan Flerin
— Izhaja vsakega 15. v me-
secu — Ziro račun 5012-
5012-3-84 — Cena 0,50 dinar-
jev — Tiska tiskarna »Tone-
ta Tomšiča« v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

8. marec, mednarodni praznik žena

O kritiki in odgovornosti

Osmi marec pridobiva tudi pri nas iz leta v leto na veljavi in že ga po množičnosti praznovanja lahko primerjamo z našimi največjimi prazniki, prvim majem in dnevom republike. Ne praznujejo pa ga samo žene, ampak se v to praznovanje vključujejo vedno v večjem številu tudi moške ne samo s tem, da ženam čema ali na delovnem mestu ta dan izkazujejo bolj ali manj drobne usluge in pozornosti, ampak tudi s tem, da je tudi v njih samih praznično razpoloženje, ki se na zunaj kaže v povečanem številu obiskovalcev gostinskih lokalov in pa v potrebi, da se v teh lokalih podaljša »policijska ura«.

Vendar ima dan žena tudi še drug pomen. Praznujejo ga žene v tistih državah, kjer so si že priborile vsaj formalno enakopravnost in tiste žene v kapitalističnem svetu, ki se za enakopravnost zavestno bore in ki jim je ta dan primeren okvir za množično mobilizacijo tistih, ki se zavedajo svoje neenakopravnosti in so pripravljene, se za polno družbeno priznanje boriti z vsemi sredstvi, ki so jim na razpolago. Zato je osmi marec dan berbenih žena, praznik, ob katerem se žene vesele uspehov, pa tudi priložnost, da se spomnijo nalog, ki še stoje pred njimi ali pa pred njimi in celotno družbo.

Teh nalog pa tudi pri nas ni malo. Čeprav je enakopravnost žene zapisana v naši ustavi in jo potrjujejo in čuvajo tudi vsi naši zakoni, še dolgo nismo prehodili celotne poti do resnične uresničitve teh določil. Na vsakem koraku še srečujemo diskriminacijo žene. Ta se kaže v tem, da ji nalagamo pogosto dvojna bremena, breme službe in gospodinjje. Naše žene še pogosto opravljajo dva »šihta«, ker morajo še zelo veliko prispevati k tistemu, za kar bi morali v veliko večji meri skrbeti moške v družini. Se je pred nami veliko dela in naporov za ureditev otroškega varstva, šolskega varstva, še ni povsod in v celoti izvedena popolna enakopravnost žene pri šolanju in pri odločanju za poklice, še nimamo urejene prehrane za tiste, kjer sta oba starša v službi, posebno sedaj, ko prehajamo na deljen delovni čas itd.

In komu predvsem nalagamo nova bremena, ko na nov delovni čas prehajamo nepripravljeni? Samo ženam — delavkam, ki že sedaj niso mogle opraviti vsega tistega, kar bi pri vzgoji otrok in pri skrbi za družino morale, pa niso mogle, ker otrok čisto niti videli niso po cele dneve. Kako bomo v novih pogojih uredili otroško varstvo, če pa imamo pri nas v vrtech le dva procenta vseh otrok, v podaljšanem bivanju v šolah pa 1,5%? Prav je, da

praznujemo praznik žena in se ob tem prazniku veselimo. Ni pa prav in ni pošteno, da se na naše žene in njihovih težav spomnimo samo enkrat na leto, potem pa na vse spet hitro pozabimo, kakor tudi ni prav, da iz sredstev sindikata ali iz sklada skupne porabe namenimo za te proslave nekaj denarja, pri tem pa si mislimo, da smo našim ženam napravili celo veliko uslugo ali pa zanje veliko žrtvovali.

Če bomo hoteli zboljšati položaj naše, enakopravne žene v naši družbi, potem bomo morali seči mnogo globlje v žep in najti sredstva za vse tisto, kar nam manjka in kar zato, ker nam manjka, prelagamo na ramena naših žena, na njihov račun pa čisto trošimo sredstva za mnoge, manj pomembne stvari, ki pa so mnogo bližje možem, pri tem pa se tolažimo, da je najprimernejši vrtec dom in da je najboljšo varstvo dom in da je žena tista, ki bo vse to že zmogla, ker že sedaj zmore, v isti sapi pa, ko govorimo in razmišljamo o tem in podobnem, pa na ves glas hvalimo dosežek naše družbe, ki je dala ženi popolno enakopravnost in jo osvobodila stoletne podrejenosti.

Razmislimo ob dnevu žena tudi o teh stvareh in skušajmo delovni ženi enkrat že tudi resnično pomagati — ne za en dan v letu, ampak za vse dni leta. To pa je pomembno, ki bi jo moške morali nuditi naši enakopravni in delovni ženi — enakovrednemu ustvarjalcu družbenih dobrin v naši samoupravni družbi.

Matere - gospodi-
dinje hite z ene
dolžnosti na drugo.
Na sliki delavke iz
tovarne TOKO pri-
tzhodu ob 14. uri,
potem ko so opravi-
vile prvi »ših«

ročju, ki ga posebej zanima, kjer bo lahko največ prispeval, pa tudi dobil napotke za svoje politično delo. Lahko trdim, da je skoraj v vseh organizacijah ZK uspelo sestanke odpreti javnosti. Marsikje vabijo na sestanke tudi nečlane ZK.

Od komunistov, ki delajo v drugih političnih organizacijah in samoupravnih organizacijah, bo zlasti odvisno, kako bodo znali angažirati občane. Zato je nujno, da najprej komunisti v vodstvih političnih organizacij ali samoupravnih organizacij pripravijo temo za razpravo, ki občane zanima, da je gradivo kvalitetno pripravljeno, razumljivo, strokovno itd. Na tej osnovi se šele lahko razvije sproščena izmenjava mnenj. Na takšen način moramo vplivati kot komunisti povsod, kjer delujemo. Zato so zahtevne po raznih koordinacijskih sestankih neredko zakrite težnje po starih transmisijah z zamegljeno odgovornostjo.

Zaradi racionalizacije dela zlasti v sedanjem obdobju, ko prehajamo na deljeni delovni čas in ko so reformne zaostritve vedno hujše, bi bilo nujno, da komunisti v vseh političnih organizacijah in samoupravnih organizacijah dajemo pobudo za delo. Nesmiselno je, da neredko zgolj sprašujemo, kaj delajo drugi. Na žalost se pri nas včasih dogaja, da se nekateri člani v vodstvih političnih organizacij in samoupravnih organizacij ne obnašajo vedno tudi kot komunisti.

Komunisti, ki delajo na odgovornejših mestih, prevzemajo s tem tudi večjo politično odgovornost ne le za svoje delo, ampak tudi za delovanje odgovarjajočega organizma. Zato je važna naloga, da se borimo za to, da bodo na vodilna mesta prihajali ugledni in moralno neoporečni člani, ki bodo s svojo strokovnostjo in politično razgledanostjo zmožni prevzemati tudi politično odgovornost za delo, ki ga

opravljajo. S tem bodo odpadle tudi mnoge kritike, češ da se delo podvojuje, oziroma da obravnavajo politične organizacije in samoupravni organizmi ene in iste stvari.

Ponovno bo treba tudi proučiti sklepe VIII. plenuma CK ZK Jugoslavije, resolucije VII. in sklepe IX. plenuma CK ZK Slovenije, kjer so konkretno obdelane naloge komunistov. Vendar pa, kadar problemov ne moremo povsem idealno urediti, zato ni potrebe zanikati vseh naših siceršnjih zaslug in uspehov. Mimo tega se moramo pa tudi zavedati, da poplava posplošene in neodgovorne kritike pomeni le vodo na mlin sovražni propagandi.

Samo z doslednim izvajanjem nalog vsak na svojem delovnem področju, s politično odgovornostjo, strpnostjo in realno presojo položaja bomo lahko razreševali politične probleme, ki jih ni malo.

Jože Krevs

Janez Vipotnik v Domžalah

Na povabilo občinske konference SZDL Domžale je Janez Vipotnik predaval o odnosih in vlogi organizacije SZDL v naši družbi.

V uvodu je opozoril na gibanje družbene in gospodarske reforme ter na brionski plenum, ko je bil napravljen nadaljnji odločilni korak od državne k družbeni lastnini in istočasno k temu, da proizvajalec postane resničen gospodar pogojev in rezultatov svojega dela. Krepiti moramo samoupravno vlogo in osebnost neposrednega proizvajalca.

Baza politične naloge in dela organizacije SZDL v naši družbi je: delitev po delu in samoupravljanje. Če hočemo realno oz. konkretno ocenjevati odnose in problematiko, tedaj velja vsaj z nekaj besedami opozoriti na to, kaj se dogaja v naši družbi in kaj predstavlja osnova za delovanje političnega sistema. Pri tem ne gre le za vprašanje, kako potekajo osnovne naloge gospodarske in družbene reforme ter realizacija socialističnih konceptov, temveč gre za vprašanje kako, kje in v kakšnih oblikah se ob teh nalogah kažejo posamezni družbeni interesi in tendence; ali je naš samoupravni mehanizem ter njegove politične organizacije sposoben razlikovati in ocenjevati določene pojave, ali je mogoče spodbuditi vse tisto, kar je napredno in kar zagotavlja razvoj, ali smo sposobni razčiščevati in preprečevati pa tudi nuditi odpor raznim konservativnim in reakcionarnim pojavom.

Kajti v našem političnem življenju so pojavi, ki se s socialističnimi načeli ne pokrivajo. Pojavi te vrste nastajajo znotraj, kakor tudi izven našega sistema na bazi različnih posebnih interesov. Takšne pojave smo npr. imeli ob konfliktu na Bližnjem vzhodu, imamo jih v gospodarstvu, prosveti, kulturi itd. Pojavlja se prepotencirano

poudarjanje nekakšne ogroženosti slovenskega naroda, prepotencirano je včasih pogrevanje jezikovne pravde, ob kateri stalno pozvanja tudi značilen slovenski neoklerikalizem. Pri reševanju materialnih vprašanj v kulturi, s katerimi nikakor ne moremo biti zadovoljni, se neredko kulturni delavci navdušujejo nad rešitvami v vzhodnoevropskih deželah, pri reševanju vsebinskih vprašanj pa je tem istim ljudem vzor zahodna demokracija. Opozoriti moramo tudi na naraščanje aktivnosti klera, predvsem pa njihov interes, da stopi iz cerkve na politično pozornico. »Vera kot individualna zavest je realnost, izvirajoča iz določenih socialnih in gospodarskih okoliščin. Zato moramo imeti pri obravnavanju vere pred očmi potrebne razlike med vero kot intimnim verskim prepričanjem občanov in cervkivo kot versko skupnostjo. To hkrati predstavlja razlikovanje vere od klerikalizma, razlikovanje vere od njene politizacije v kakršnikoli obliki, ker nasprotno stališče pomeni istovetjenje vernika s klerikalcem, kar vodi v sektaštvo (pripis avtorja članka).« Pri oceni političnih pojavov te vrste je Janez Vipotnik posebej opozoril na aktivnost in vpliv slovenske politične emigracije na politična dogajanja v Sloveniji. To slovensko politično emigracijo obravnavamo lahko samo kot prispevek imperialističnih sil, ki ima za cilj spremembo socialistične ureditve oz. prevzem oblasti, pri tem pa ne izbira sredstev.

Janez Vipotnik ugotavlja, da mora družba in organizacija SZDL na vse take pojave reagirati.

Prvo pomembno področje dela v SZDL so sekcije.

Če ugotovljamo, da se v naši družbi prepletajo različni idejni vidiki, različni interesi, različni tokovi, tedaj obstaja tudi potre-

ba, da se oni razrešujejo oziroma, da ljudje svobodno izražajo svoja stališča. Če naš politični sistem te možnosti ne bo dajal, tedaj lahko prihaja do tega, da bodo ljudje sami iskali in oblikovali forme za zadostitev svojih interesov.

Zato je socialistična zveza vedno prilagajala oblike delovanja različnim potrebam in interesom delovnih ljudi za čim bolj demokratično razreševanje problemov. V ta namen so predvidene sekcije, v katerih člani Socialistične zveze na osnovi svojega interesa razpravljajo o družbenih odnosih na raznih področjih dela v gospodarskih organizacijah, v kmetijstvu, na vasi, na socialno zdravstvenem področju, v izobraževanju, kulturi, znanosti, pa tudi o družbenih odnosih, ki nastajajo pri gojitvi revolucionarnih tradicij, pri delu z mladino, z družbenimi organizacijami itd. Saj gre na teh področjih za razvoj družbenih odnosov, ki zadevajo neredko tudi idejna gibanja.

Do sedaj organizacija sekcij napreduje, vendar potrebe po njih hitreje naraščajo, kot je tempo njihovega ustanavljanja. Gre namreč za spoznanje, da bo mnogo manj težav, če bo naš politični sistem tako širok in prilagodljiv, da bo lahko obravnaval novo nastalo situacijo in da se bodo znotraj njega razčiščevali nesporazumi, kar bo seveda zreduciralo na minimum tudi administrativno ukrepanje. »SZDL bo toliko bolj napredna in moderna politična organizacija, kolikor bolj bo odprta, kolikor bolj bo demokratična za vse tokove in mišljenja, ki imajo pred seboj socialistične smotre.« Ravno to pa lahko dosežemo s sekcijami.

Krajevna organizacija SZDL se mora v celoti sestati takrat, kadar voli svoje vodstvo. Sicer pa se bodo člani sestajali v sekcijah po svojem interesu in pri izpolnjevanju programske nalo-

ge SZDL v družbeno-političnih ali strokovnih organizacijah. Pri tem je naloga organizacije SZDL, da koordinira delovanje teh organizacij in jim daje podporo. Važno pa je, da smo v svojih stališčih jasni, kratki in razumljivi.

Pri oblikovanju in izvajanju programov politične organizacije velja posebej opozoriti na izredno koristnost angažiranja tiska, radia in televizije. Integracijski procesi, ki potekajo tudi pri lokalnem časopisju in radijskih postajah, morajo doprinesiti k večji kvaliteti, toda istočasno terjajo ti procesi tudi večjo zavzetost politične organizacije, saj so tako časopisi kot radio njeni operativni organi. Seveda ne gre pri tem niti za kontrolo, niti za cenzuro, temveč za izdelavo koncepta za politično delovanje na širši fronti. Pri tem gre tudi za mnogo bolj intenzivno neposredno angažiranje ob vprašanih, ki jih politična organizacija obravnava. Prek komunikacijskih sredstev mora biti občan seznanjen z uspehi in tudi z neuspehi.

Sprotno obveščanje občanov o vseh važnejših dogodkih, problemih in akcijah, posebno preko lokalnega tiska, je ena važnih nalog organizacije SZDL, ki pa mora skrbeti tudi za to, da bodo njeni člani ta obveščila tudi dobivali in da bodo o njihovi vsebini in obliki posredovanja lahko dali svoje kritične pripombe. Skrb za to pa je naloga krajevnih organizacij SZDL tudi na področju naše občine, kjer tak organ obveščanja, tj. Občinski poročevalec, že imamo.

Milan Deisinger

**DOPISUJTE
V OBČINSKI
POROČEVALEC**

Prometna problematika na območju občine Domžale v letu 1967

Prometne nesreče:

Navajamo samo prometne nesreče, ki so se v letu 1967 pripetile v občini Domžale in je pri njih nastala smrt, hude telesne poškodbe, lahke telesne poškodbe ali materialna škoda nad 5000 N din. Prometnih nezgod s škodo izpod 5000 N din v poročilu ne bomo omenjali. Takih nesreč je bilo 260 in znaša materialna škoda ca. 21.800 N dinarjev.

Prometne nesreče z materialno škodo nad 5000 N din:

	Oseb
— prometnih nesreč s smrtnimi primeri	13
— hudo telesno poškodovanih	101
— lažje telesno poškodovanih	151
skupaj	265

Materialna škoda na vozilih in cestnih objektih znaša po nestrokovni oceni preko 935.205 N dinarjev.

Po mesecih so se dogodile nesreče takole:

januar 5	julij 31
februar 13	avgust 24
marec 8	september 29
april 17	oktober 27
maj 18	november 15
junij 23	december 8
	skupaj 218

V samih Domžalah pa je bilo vsega 13 prometnih nesreč in je bilo pri teh telesno poškodovanih 12 oseb in 1 z materialno škodo.

Otroci so bili udeleženci v 15 nesrečah, pet otrok pa je nesrečo povzročilo.

Otroci po starosti:

- do 7 let starosti telesno poškodovanih 11 otrok,
- od 7 do 14. leta starosti 5 poškodovanih,
- mladoletniki od 14. do 18. leta starosti, 3 poškodovani.

Tuji državljanji udeleženi v prometnih nesrečah:

— povzročitelji nesreč:

- a) hude telesne poškodbe in smrt, 9 nesreč,
- b) samo materialna škoda, 3 nesreče:
- samo udeleženci v nesrečah:

- a) s smrtnim izidom, 1 nesreča,
 - b) telesno poškodovanih je bilo 7 oseb.
- Število voznikov motornih vozil v občini po stanju na dan 31. XII. 1967:

— skupaj vseh voznikov v občini	5220
— moških	4307
— žensk	913

Starost voznikov motornih vozil:

— od 16—17 let =	11
— od 18—24 let =	1484
— od 25—34 let =	2435
— od 35—44 let =	746
— od 45—54 let =	362
— od 55—65 let =	166 in
od 65 let dalje =	16 voznikov.

— Vozniki, ki smejo voziti prikolice »E« kategorije — 455,

— voznikov »A« kategorije — 1625.

Število kandidatov, ki so polagali izpite za voznika motornih vozil v letu 1967 je naslednje:

	Kandidatov
— prijavilo se je k izpitu	2252
— uspešno je opravilo izpite za voznika	1099
— niso opravili izpita	1154

Vseh registriranih motornih vozil v občini je bilo na dan 31/12-1967:

- družbena last — 252 vozil vseh vrst,
- privatna last — 3662 motornih vozil vseh vrst,
- prvič registriranih vozil v letu 1967 v občini Domžale = 1864.

Osnovni vzroki, ki so vplivali na nezgode:

1. prekoračenje dovoljene hitrosti, voznik ni zmanjšal hitrosti pred prehočom za pešce in neprimerna hitrost glede na stanje cest, vremenskih neprilic in drugo;
2. nepravilna prehitavanja na zoženem delu ceste, nepazljive vožnje mimo vozila;
3. spremembe smeri vožnje, nepravilno zavijanje v levo in nepravilno obračanje vozila na cesti;
4. prekratka varnostna razdalja. Problem zlasti v zimskem času, v megli in na poleđenih cestah;
5. izsiljevanje prednosti. Zlasti je teh nesreč veliko na cesti I/6, na kateri se odvija hitrejši promet. Preveč je odcepov in priključkov na tranzitno cesto;

6. neupoštevanje prednosti v križiščih,
7. utrujenost, vpliv alkohola, bolezni, raztresenost med vožnjo, trenutne slabosti in drugo;

8. nepravilno naložen tovor, tehnična neizpravnost vozila, preobremenitev vozila;

9. vožnja brez vozniskega dovoljenja;

10. vožnja s kolesi in mopedi brez luči.

Vožnja v snegu;

11. hoja pešcev po desni strani ceste.

Nenadno prečkanje ceste;

12. drugi objektivni vzroki, kot so: slabo stanje vozišča, spolzka cesta, živali na cesti in drugo.

Katere napake vozniki motornih vozil kaj radi spregledajo?

1. Če ni miličnika na cesti ali nekje v bližini, potem vozniki prometnih znakov ne vidijo in ne poznajo. Javna cesta je namenjena vsem uporabnikom in ne samo posameznikom ali samo za posamezne vrste vozil. Vožnja na javni cesti je treba uravnati tako, da ne delamo škode drugim uporabnikom in ne cestnim objektom. Koliko primerov imamo, ko se voznik zaleti v občestni smernik, ograjo mostu, prometni znak in te naprave poškoduje. Nesreče in poškodbe ne prijavi, temveč mirne duše nadaljuje vožnjo, družba pa naj iz svojih sredstev plačuje in popravlja javne naprave, ki so jih poškodovali brezvestni vozniki motornih vozil. Vozniki pogosto pozabljajo, da imajo pravico do ceste tudi peši in drugi. Če pa pogledamo, kako vozniki vozijo v dežju, pridemo do zaključka, da je cesta samo za voznike »motornih vozil«. Nekateri vozniki se še smejejo, če obrizgajo pešca z blatom ali snežno brozgo.

2. Občani pogosto zahtevajo, da bi bil miličnik na vsakem križišču in na vseh nevarnejših cestnih odsekih. To hotenje občanov je v praksi neizvedljivo in če bi ga že izvajali, bi bil tak način izvajanja kontrole nad prometom predrag in nemož. Po drugi strani pa tak način policijske kontrole tudi ni združljiv s celotnim našim načinom življenja.

Želja je, da bi občani sami spoštovali prometne predpise in težili za tem, da bi imeli vsi uporabniki ceste udobno in varno vožnjo. Ta cilj pa bi občani dosegli le s spoštovanjem drug drugega, kakor tudi, če bi nudili pomoč tistemu, ki je v nesreči. Če bi ta načela izpolnjevali vsi vozniki in uporabniki javnih cest, potem bi bilo nezgod zelo malo.

3. Kaznovalna politika je tudi element, ki vpliva na zboljšanje prometa in večji red ter disciplino pri nekaterih voznikih. Vendar smo prepričani, da ni občana, ki

Preveč je prometnih nesreč na naših cestah. Kdo jim bo truje? Največkrat neprevidnost, objestnost, predrznost, pogosto pa tudi vinjenost. Poznavanje prometnih predpisov je

osnovna zahteva za vsakega voznika kateregakoli prometnega sredstva. Vendar samo poznavanje še ni dovolj, te predpise je potrebno tudi spoštovati

bi kazni brez ugovaranja plačal, temveč se hujuje v prvi vrsti na miličnika, kasneje pa prekolne vse oblastvene in druge organe od cestnega podjetja do zvezne javne uprave. Tako smo pač navajeni, vendar je to res nezrela in neolikana miselnost premnogih občanov naše občine.

Opisali bomo primer, ki ga je poročal nek miličnik naše postaje, ki ga je sam doživel. »Od Trojan proti Ljubljani je vozil osebni avtomobil znamke Mercedes z oznako RI. Ko ga je miličnik ustavil, mu je takoj pomolil namesto zahtevanega vozniškega dovoljenja izkaznico spomeničarja iz leta 1941. Miličnik mu je lepo povedal, da tega dokumenta ne potrebuje, temveč bi rad videl vozniško dovoljenje. Tedaj se je ta Rečan začel dreti nad miličnikom, češ da zafrkavamo samo državljane iz drugih republik, da je to takoj vedel, da bo tako itd., itd. Ko mu je miličnik dejal, naj vozi po desni strani ceste, kot določa zakon, je odgovoril, da je on plačal prometni davek za vso cesto in ima zato pravico voziti po celotni površini.«

Težko bi komentirali tak odnos do organa javne varnosti.

4. Pogosto se hujujemo tudi na slabe ceste, da le-te niso pravilno opremljene s prometnimi znaki in tehnično urejene.

Vendar za dobrega voznika, ki pozna bonton na cesti, taka cesta ni vzrok za prometno nezgodo. Res pa je, da je vožnja težavna, nevarna in škodljiva za vozilo. Če pa imamo na takih slabih, nevzdrževanih cestah še slabe šoferje in tako imenovane »divjake« na cesti, potem se ni čuditi, da pride do karambolov. Tudi mladih neizkušenih voznikov je precej in ti tudi delno pripomorejo k nesrečam, ki so v porastu iz dneva v dan.

Pogosto slišimo glasove, »včasih pa niso bile tako slabe ceste.« To je res, ker takrat tudi prometa ni bilo takega kot je danes. Pa pogledjmo, katera vozila najbolj uničujejo cestne površine. Po obstoječih cestah vozijo danes vsa vozila, ne oziraje se na tonažo. Ta težka vozila, kot so tovornjaki s prikolicami, avtobusi, traktorji in podobna, so tista, ki ceste uničujejo, če le-te niso res klasično grajene za to obremenitev. Zato je uvedena kontrola osnega pritiska in so ob vseh cestah postavljeni ustrezni prometni znaki. Kakor pa smo že prej omenili, vozniki teh znakov ne upoštevajo, zato je razumljivo, da morajo slediti zaščitni ukrepi in kazni.

5. Tudi starši bi morali vplivati na svoje otroke, da se ne bi vozili po javnih ce-

stah s prevoznimi sredstvi, ki jih še ne obvladajo. Ugotavljamo primere, ko se 12 let star otrok vozi z mopedom, katerega uporabo mu je dovolil eden izmed staršev. Taki starši, ki otrokom vse dovolijo, so pogosto razočarani, ker je otrok povzročil prometno nesrečo zaradi nepravilne vožnje ali pa zato, ker motornemu vozilu še ni dorasel.

Za zaključek pa naj povemo nekaj praktičnih napotkov za vse uporabnike javnih cest:

- če si utrujen, zaspan ali pod vplivom alkohola, ne sedaj za volan;
- pred odhodom na vožnjo pregled tehnično stanje vozila;
- ne izsiljuj prednosti in ne prehitvaj tam, kjer je prepovedano ali tega ni mogoče varno izvesti;
- pri vožnji v koloni imej predpisano varnostno razdaljo;
- pri vožnji skozi strnjena naselja bodi še posebno previden;
- upoštevaj pogoje vožnje v snegu, na ledeni cesti, mokrem asfaltu in drugih podobnih primerih;
- bodi vedno obziren do sovoznikov, pešcev in drugih uporabnikov javnih cest.

F. Kalan

Zakaj nesklepčnost?

Za dne 6. marca 1968 je bila sklicana občinska konferenca socialistične zveze, ki je po novem statutu in pravilih občinske organizacije najvišji organ socialistične zveze v občini. Dosedanja oblika delovanja socialistične zveze je sicer tudi predvidevala konferenco, vendar ne kot stalni organ, ki se menjava na vsaki dve oziroma štiri leta, pač pa kot telo, za katerega so se na eno ali dve leti volili delegati v krajevnih organizacijah. Bistvena sprememba je ravno v tem, da so delegati, izvoljeni v krajevnih organizacijah, člani občinske konference kot najvišjega organa, ne pa delegati svoje organizacije.

To pojasnilo dajem zaradi tega, ker glede na udeležbo pri drugem sklicu konference lahko menimo, da je treba še nadaljnjih pojasnil. Od 84 izvoljenih članov konference je bilo navzočih samo 31, kar da slutiti, da delegatom omenjena določila niso jasna ali pa da vlada zaskrbljujoča pasivnost, ki organizaciji, kakršna je socialistična zveza, ne more koristiti. Pravila občinske organizacije socialistične zveze v temeljnih določilih nalagajo vsem članom socialistične zveze dolžnost, določijo načine in poti za največjo učinkovitost in kvaliteto delovanja organizacije. Občani in članstvo socialistične zveze morajo sodelovati pri oblikovanju takih sklepov in takega načina delovanja, ki je najbolj skladen z družbenimi hotenji. To pomeni, da je delovanje socialistične zveze odvisno od normalnega delovanja vseh organov občinske organizacije, od krajevne do občinske konference. Na drugi strani pa tudi pome-

ni, da dejavnost te organizacije, absolutno vzeto, ne more biti rezultat prizadevanj posameznikov, pač pa čim širšega kroga občanov.

Druga konferenca, ki zaradi neudeležbe ni mogla zasedati, bo zasedala 14 dni po prvem sklicu, kot to predvidevajo pravila občinske organizacije.

S tem pa se je zavleklo za 14 dni tudi sicer neodložljivo

sprejemanje programa in proračuna občinske konference, da ne govorim o zaključkih debate o zasebnem delu in davčni politiki, ki bi vsekakor služili tako občanom kot skupščini občine kot koristen napotek za nadaljnje delo.

Mnenja sem, da bodo morale krajevne organizacije, ki so člane konference izvolile, te zaradi neudeležbe in zaviranja dela poklicati na odgovornost. Navzoči člani konference so sprejeli sklep, naj izvršni odbor občinske konference obve-

sti vse krajevne organizacije o udeležbi izvoljenih članov ter priporoči, da se ali aktivno udeležujejo dela v organizaciji ali pa mora krajevna organizacija delegata na novo izvoliti.

Na zaključku pozivam vse krajevne faktorje in članstvo socialistične zveze, da neaktivne funkcionarje znotraj socialistične zveze sami odpokličejo in na njihovo mesto izvolijo nove, družbenim ciljem predane in dela voljne tovarišice in tovariše.

Sekretar izvršnega odbora

Družbeno reformo je treba razumeti kot proces v razvijanju neposredne demokracije

Demokracija — kako pogosto slišimo to besedo, ki je abstrakcija zelo pomembnega družbenega odnosa. Po čem merimo stopnjo demokratičnosti v družbi? Po tem, koliko odraslih državljanov sodeluje v upravljanju oziroma vodenju skupnih poslov. Socialistična demokracija ni politični sistem v klasičnem smislu, ker izhaja iz občana — delovnega človeka.

V parlamentarnem buržoaznem sistemu sta opravljanje oblasti in vodenje politike izločeni iz družbe. Dejanski nosilci politične oblasti so politične stranke oziroma njihovi vrhovi. V buržoaznem parlamentarnem sistemu je politični sistem odtujen od delovnega človeka.

Politični sistem v samoupravnih družbi, v »socialistični in samoupravni družbi« pa ni več tako formalen v pogledu izbiranja predstavnikov, ker izhaja iz položaja človeka po delu. Volilna pravica ni več samo politična pravica v klasičnem smislu, ampak pravica do samoupravljanja neposredno, delegat delovnega človeka je njegov

predstavnik, ki uveljavlja njegove in svoje interese, ki seveda ne bi smeli biti različni, kar pa še ni vedno tako.

Če samo pogledamo naše programiranje v našem podjetju, tj. v Tosami na Viru, bomo videli, kako v nasprotju smo z neposredno demokracijo, ki jo je treba pojmovati tako, da delavci neposredno odločajo o vseh skupnih zadevah neposredno prek predstavnikov (članov delavskega sveta). Ti so pred kratkim sprejeli in potrdili »gospodarski program« naše tovarne za leto 1968 tako, da večji del delavcev našega podjetja nič ne ve o tem programu, da je bil sprejet, še manj pa o njegovi vsebini. Ne mislim trditi, da ta program ni dober, vendar smatram, da bi se morali držati načela: »več glav več ve«.

Vsako načrtovanje bi moralo potekati tako, da se najprej ugotovi, kaj se bo načrtovalo, določijo strokovnjaki, ki bodo osnutek programa sestavili, ko pa je to pripravljeno, mora iti tak program v razpravo po delovnih enotah, da ga delavci spoznajo

in dajo o njem mnenja in predloge. Te predloge strokovnjaki pregledajo, kolikor so umestni, jih vključijo v program, o tem, zakaj je neki predlog sprejet in drugi ne, pa je treba zopet obvestiti delavce. Tako sprejeti oziroma pripravljeno program šele lahko potrdijo na delavskem svetu člani delavskega sveta brez bojzani, če delijo svoje mnenje z mnenjem svojih volivcev ali ne. Ena glavnih nalog gospodarske in družbene reforme je prav v tem, da pomeže z vsemi preživeliimi oblikami etatističnega planiranja. Druga intencija reforme pa je, da delavec postaja vedno bolj subjekt proizvodnje, ne objekt. Ob starem načinu programiranja pa je potrebno vzeti v roke samo še bič in delovnega človeka, kot podaljšek stroja, kakor ga največkrat razumemo, z bičem nagnati, da se bo navdušil za sprejeti program in ga z navdušenjem izvrševal, čeprav ga ne pozna. Ali pa naj razumemo to tako, da mislijo tovariši, ki so program sprejeli, ta program tudi sami realizirali?

Usklajevati programe posameznih društev

Na podlagi programa občinske konference socialistične zveze so se nedavno tega sestali predstavniki raznih društvenih dejavnosti. Namen razgovora je bil, da bi s skupnimi prizadevanji našli oblike delovanja sekretariata in vseh sekcij za poživitev društvenih dejavnosti.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da je med društvi premalo medsebojnega sodelovanja, da so društva zaprta sama vase, kar je posledica premajhnega števila aktivnih društvenih delavcev, da manjka predvsem mentorjev in vodičev za delo z mladimi in da je delo v društvih v občini slabo vrednoteno.

Zastopniki mladinskega kluba Domžale so obrazložili svoj program dela ter izrazili željo po večjem sodelovanju z družbenimi in društvenimi organizacijami v okviru mesta Domžale. Posebej je bila poudarjena želja, da se v delo pri mladinskem klubu vključi več starejših družbenih in društvenih delavcev, ki bi s svojimi praktičnimi izkušnjami na raznih področjih uspešno usmerjali delo v klubu. Izražena je bila tudi misel, da bi morale družbeno-politične organizacije in posebno mladinski komite v občini posvetiti več pozornosti organiziranju mladinskih klubov na celotnem področju občine. Ta misel dobi svojo vrednost šele tedaj, če vemo, da nam specializirane organizacije kot npr. TVD Partizan, kulturno prosvetne organizacije itd. združujejo v glavnem le šolsko mladino in da mlad človek praktično nima možnosti izživljanja. Seveda ob tem ne gre zanemarjati dejstva, da se precejšnji del mladih kljub nekaterim možnostim noče vključevati v organizirano delo. Prav zaradi tega je bila poudarjena misel, da bi pri tem morali sodelovati vsi družbeni činitelji, od krajevnih do občinskih.

Dogovorjeno je bilo, naj se program sekcije za poživitev društvenih dejavnosti pri občinski konferenci Socialistične

zveze izvaja po predloženem programu ter obenem med izvajanjem dopolnjuje z zadevami, ki bodo med tem postale aktualne. Navzoči so bili mnenja, naj sekretariat sekcije sestavljajo predstavniki vodstev specializiranih društev in organizacij v občini, po potrebi pa naj se ta sekretariat dopolnjuje še z drugimi. V prvi fazi izvajanja programa dela sekretariata naj bi bila izvršena ocena sedanje situacije v društvih z vidika dejavnosti po posameznih panogah. Na podlagi te ocene naj bi sekretariat pripravil zaključke, ki naj bi vsebovali tako kadrovske, materialne kot tudi metodološke smernice za reševanje te problematike. Zaključki naj bi bili s celotnim analitičnim materialom predloženi v razpravo društvom in družbenopolitičnim organizacijam ter na kraju tudi občinski skupščini.

Franc Gabrovšek

Letošnje pustno praznovanje je bilo v znamenju otroških mask in otroškega veselja. K temu je v veliki meri pripomoglo toplo sončno pomladansko vreme brez snega

Marsikje pa so »pusta« praznovali že na pustno soboto, tako tudi v domžalskem Partizanu, kjer se je mladina pod vodstvom svojih vodnikov prijetno zabavala. Za vedrejše razpoloženje so poskrbele domiselne maske

Občni zbor občinskega sveta **Delavska univerza DOMŽALE**

Odlomki iz zapisnika.

— Naša amaterska društva delajo v skrajno težkih pogojih. Kadrovsko so šibka, predvsem ni dobrih organizatorjev, ker za to delo ni nobenega priznanja, le kritika, posebno od tistih, ki sami nič ne delajo.

— Javna kritika je zdrava in je ne smemo odklanjati. V vsaki organizaciji je neki red in sistem in za vse smo odgovorni sami. Tudi drugi občani so vključeni v razne organizacije prostovoljno in so odgovorni za svoje delo. Če je mladina na Dravila revolt, je tu nekaj narobe, treba je poiskati vzroke. Zveza kulturno prosvetnih organizacij naj vključi v svoje delo tudi druge organizacije, potem bo več kritike in več hvale.

— Tudi statutj krajevnih skupnosti imajo člene, ki predvidevajo kulturno delo.

— Kulturne organizacije bi morale imeti enoten program, da bi bilo financiranje lažje. Cerkev planira dolgoročno, sto let naprej. Vseskozi se bori za mladino, kar mi ne znamo. Če nekdo izstopi iz organizacije, ga odpišemo in se zanj več ne zmedimo.

— Premalo je izobraževalnih tečajev za mladino. Dekleta ne znajo plesti, fantje ne cepiti sadnega drevja.

— Klubom so potrebni mentorji, to bi morali biti prosvetni delavci, ki sedaj vse premalo pozornosti posvečajo odrasli mladini.

— Če mi ne bomo znali pritegniti mladine, bo odšla pač tja, kjer ji bodo nudili boljše pogoje. Tako udejstvovanje mladine kot je sedaj v domžalskem in mengeškem klubu, kjer se človek ne počuti več varen, je boljše, da ga ni in, da bo boljše, smo odgovorni odrasli.

— Kritika glede mladine je umestna, vendar vsa mladina ni taka. Mladinska folklorna skupina iz Vira in Doba, ki zelo vestno in resno vadi v Delavskem domu na Viru, je zašla v težave, ker so ji zaradi izgrediv na mladinskem plesu, prepovedali uporabljati dvorano.

— Ob sprejemanju občinskega proračuna je treba prepričati odbornike, da je investiranje v človeka ali v kulturo prav taka investicija kot graditi novo tovarno.

— Občinski svet kulturno prosvetnih organizacij bo skrbel, da bodo množične kulturno turistične prireditve, v Mengšu letne gledališke igre, lukovski Rokovnjači in Adam Ravbar na Krumperku čim kvalitetneje izvedene.

— Kultura niso samo amaterske dramske skupine in pevski zbori. Tu so zanimive izkopalnine jamarjev, nešteto kulturnih spomenikov po naših krajih, delovanje likovnikov, ki jih je na našem področju veliko, kino amaterji, folklor in končno združevanje amaterske kulture s profesionalnimi kulturnimi institucijami.

— Delo na kulturnem področju je težavnejše od dela v drugih organizacijah. Težavno,

ker se tu pojavljata dve skrajnosti. Na eni strani trdijo tisti, ki so sposobni in bi po svojih položajih morali prispevati svoj delež za dvig kulture, da je kulture za vsakega dovolj v tisku, radiu, televiziji in poklicnih kulturnih institucijah in da je društveno življenje že zdavnaj preživeta stvar. Na drugi strani pa ugotovljamo, da najširše množice ljudi hlastajo do zanimivih kulturnih prireditvah, ki jih je vedno premalo, dobrih seveda, in da zelo veliko ljudi želi aktivno sodelovati v kulturno prosvetnih skupinah.

Na podlagi dolgotrajne in obširne razprave bo imel novozvoljeni občinski svet kulturno prosvetnih organizacij zahtevno in odgovorno delo, ki mu bo kos le tedaj, če mu bodo stali ob strani vsi družbeno politični faktorji, organizacije, predvsem pa — mladina, tudi kdo od tistih štiriinpetdesetih povabljenih na občni zbor, od katerih se razen Marjance Semeja iz Doba niti eden ni odzval vabilu.

Pričakujem, da sem s tem odkritim člankom ponovno odprl pot polemiki o kulturi in da bo kdo ne glede na starost in stan načel nova vprašanja in dal oprijemljive predloge.

A. Zaje

Vsem občanom sporočam, da sem prevzel TOMOS servis za mopede.

Vsa popravila TOMOS mopedov opravljam hitro, strokovno in solidno. Na zalogi imam vse potrebne rezervne dele.

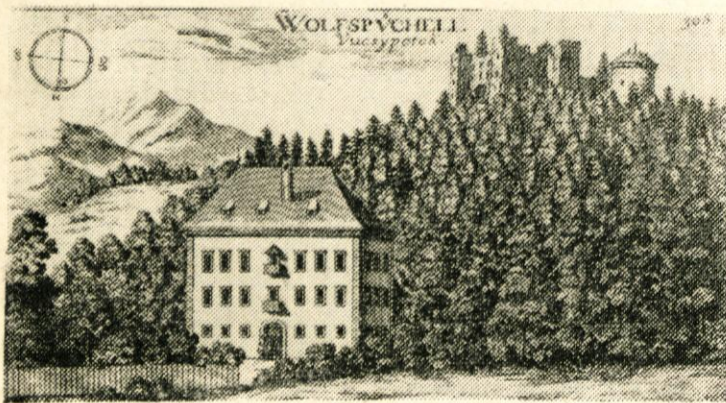
Delavnica je odprta vsak dan od 5.30 do 19. ure neprekinjeno.

Cveto Opara

Domžale, Ljubljanska c. 123

Tone Dolenc
»Tosama« Vir

Arboretum - Volčji potok

Grad Volčji potok, kakor ga je videl Valvasor

Le nekaj korakov od Radomelj leži širom Slovenije in Jugoslavije znani Arboretum Volčji potok, ki ga domačini še danes imenujejo po nekdanjem lastniku gradu Souvanov park. Volčji potok je sicer majhna vasica, ki ima staro cerkvice, od nekdanjih gradov so se pa ohranile le razvaline starega gradu in grajska kapela, ki je sedaj preurejena v gostinski lokal. Cerkvico s sv. Ožboltom v glavnem oltarju prvič omenja zapisnik cerkvenih dragocenosti že leta 1526. Cerkvica je bila prvotno gotška. Hrani nekaj lepih slik Layerjeve delavnice.

Na gričku, jugovzhodno od cerkvice, nad sedanjim Arboretumom pa lahko še vidimo močno porasle razvaline prvotnega gradu Volčji potok. Valvasor pravi, da je ime Wolfsbüchel, v domačem »kranjskem« jeziku pa Volčji potok imenovan, nastalo zaradi nadleže volkov, ki so se često priklatili v tamkajšnje gozdove.

Kot prvi znani lastniki tega gradu se omenjajo Herman že leta 1220 in Konrad leta 1247. Poznejši lastniki gradu so bili graščaki Bonhomo. Valvasor nam je v knjigi »Slava vojvodine Kranjske«, ki je izšla leta 1689, ohranil tudi sliko starega in novega gradu. Stari grad je bil že takrat delno v razvalinah. Iz slike se vidi, da je imel prvotni grad pravokotni tloris, na vseh štirih oglih pa štirioglate stolpe. Stavba je imela dva do tri nadstropja. Na desni se vidi del obzidja, ki je vezal to stavbo s še dobro ohranjenim okroglim stolpom s koničasto streho. Po arhitekturi sodeč, je bil ta grad zgrajen v 16. stoletju.

Domačini in okoličani se pa dobro spominjajo novega gradu, ki je bil pravokotnega tlorisa in prekrit s štiristransko šotorsko streho. Stavba je bila dvonadstropna, ogli sezidani iz rezanega kamna. Okna so pa imela kamnite okvire. Ta grad so po Valvasorju sezidali Bonhomi v začetku 17. stoletja.

Po Valvasorjevi dobi so bili lastniki Volčjega potoka dr. Janez Burger in njegova hči Pavlina, nato pa rodbina Gozani. Od vdove Ferdinanda Gozanija je posestvo leta 1882 kupil Ferdinand Souvan. Ta je leta 1885 dvorec preuredil, nekatere pred dvorcem ležeče njive in travnike zasadil z drevjem in napravil park, ki ga je obdal z zidom. Sin Leon je vso pozornost posvetil ureditvi in razširitvi parka. Obzidje prvotnega parka je podrl in park dopolnil z okoli 12 ha nasadov domačega in eksotičnega drevja.

Park je ob južni jugovzhodni strani obdal z nabrovo živo mejo. Leon Souvan je bil pa tudi zadnji lastnik tega novega spodnjega gradu, kajti grad je bil med vojno 13. aprila 1944 požgan.

Park so že 26. II. 1946 ocenili kot važno znamenitost in zato predlagali, da se izloči iz tedanjega agrarnoreformnega razdelilnega sklada in zaščitili. Po smrti Leona Souvana leta 1949 je posestvo Volčji potok prevzela ekonomija podjetja »Gradis«, v začetku leta 1952 pa je prišlo posestvo pod upravo Agronomske in gozdarske fakultete Univerze v Ljubljani.

Po zakonu o varstvu kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti je bila leta 1950 izdana odločba, s katero sta zaščiteni park in parkovni gozd v Volčjem potoku na površini 38 ha. Fakulteta je stremela za tem, da se prostor uredi v Arboretum, kakršnega nujno potrebujejo učne in znanstvene ustanove Slovenije.

Besedo »arboretum« prof. ing. Ciril Jeglič v knjigi »Arboretum Volčji potok«, iz katere sem povzel tudi podatke o zemljiških spremembah, označuje takole: »Arboretum je botanična in hortikulturna ustanova, ki z revijo živih dreves in drugih rastlin komparativno predstavlja razne drevne tipe kot posamezne individue in v vegetacijskih družbah, tako da lahko

presojamo njihove karakteristične oblike in druge biološke značilnosti bodisi po zgolj znanstvenih merilih ali z vidikov, ki ustrezajo praktični uporabi rastlin za utilitarne in estetske namene.«

Arboretum je bil končno ustanovljen z odločbo sveta za prosveto in kulturo SRS dne 24. VI. 1952. Nato je bila izvršena še arondacija in tako obsega sedaj teritorij posestva 79 ha.

Tu je navedenih le nekaj zgodovinskih podatkov. Sedaj naj pa navedem še nekaj drugih zanimivosti o Arboretumu, ki sem jih zvedel pri Lojzetu Presičku, gospodarskem upravniku Arboretuma, ki je bil tu zaposlen celih 14 let. Prišel sem ga na njegovem domu v Domžalah v Murnovi ulici, kjer je že v tem času urejal okolico svoje hiše in se tako že sedaj pripravlja na novo akcijo za olepšavo Domžal. Čeprav pa je sedaj formalno že upokojen, še vedno rad zahaja v svoj priljubljeni Arboretum in še naprej posreduje svoje bogate izkušnje vsem, ki jih žele sprejeti.

V Arboretumu imajo prek 3.000 različnih rastlin iz vseh delov sveta. Zbirajo tudi razno rastlinje in ga prilagajajo našemu podnebju. Obiskovalci si tu lahko sami izberejo rastlinje, ki bi bilo primerno za zasaditev okolice hiš, ureditev zelenic in parkov. Tu lahko dobijo tudi strokovne nasvete. Ker spada ustanova pod svet za kulturo in prosveto in se mora sama vzdrževati, tudi sami proizvajajo. Letno vzgoje od 60 do 80 tisoč raznih sadik, ki jih plasirajo na domači in tuji trg. Poleg zelenic, parkov in okolice hiš doma, so opremili že več parkov, zelenic in znanih hiš tudi po Avstriji in Italiji, sadike so pa poslali celo v Ameriko in Etiopijo. Zadnjih pet let, odkar vodi ustanovo direktor ing. Miha Ogorevec, ustanova lepo

napreduje. Je zares strokovnjak, že od mladih nog je navajen tega dela in dela udi fizično skupaj s svojimi ljudmi. V času sezone ne poznajo 7-urnega delavnika, ampak je delavnik od ranega jutra do pozne noči. Prihajajo kamioni iz vse države. Naložiti jih je treba čimprej, kajti na sadike čakajo zelenice, parki...

Vsako leto je treba očistiti vsaj eno od petih jezerc. Obiskovalci se najraje ustavljajo ob prelepih listih in cvetih lokvanjev, ki so jih ta jezera polna. Radi si ogledujejo tudi stari in novi skalnjak s prelepimi cveticami.

Že sedaj so pričeli z deli za nov rosarium, ki bo na prostoru pred drevesnico. V njem bodo zasajene vrtnice od 30 do 50 primerkov vsake vrste, in to vse od botaničnih vrtnic dalje. To bo zopet ena novih privlačnosti Arboretuma.

Morda bo zanimiv tudi podatek o obisku. Več let je tov. Presiček vodil statistiko o tem. Na leto si ogleda Arboretum okrog 18.000 učencev. Največ seveda v aprilu, maju in juniju. Ob lepih nedeljah v maju in juniju pride tudi do 2.000 obiskovalcev. Prihajajo člani olepševalnih in hortikulturnih društev predvsem iz Slovenije in Hrvaške pa tudi iz drugih republik.

Kadar potovalna agencija »Kompas« pelje turistične skupine na Veliko planino, Kamniško Bistrico ali Kravac, potem si te skupine ogledajo tudi te lepote. Sem radi prihajajo tudi izseljenci, predvsem iz Amerike in Francije, pa tudi mnogi strokovnjaki iz Holandije, Nemčije, Anglije, Belgije in od drugod. Z njimi menjajo tudi rastlinje.

Lepote Arboretuma se spleča ogledati v raznih letnih časih, kajti v vsakem obdobju lahko obiskovalec vidi kaj novega.

Tone Ravnikar

Obvestilo

Obveščamo občane, da bo razprodaja najdenih dvokoles v sredo dne 27. III. 1968 od 12. do 16. ure na dvorišču skupščine občine Domžale. Vseh dvokoles je 35 in 7 ogrodij, za katere je poteklo že eno leto od najdbe, oziroma objave v dnevnem časopisu v smislu navodila o postopku z najdenimi stvarmi (Urlist FLRJ, št. 9479 z dne 31. 10. 1959). Ponovno opozarjamo oškodovance, da si ogledajo ta dvokolesa in ugotovijo morebitno svojo lastnino, da bi jih dobili vrnjene.

Prodajo — licitacijo bo vodil referent za SLP pri oddelku za gospodarstvo in finance, Niko Terstenjak, vsa druga pojasnila v zvezi z najdenimi predmeti pa dobite pri referentu v oddelku za notranje zadeve Zdravku Vidmarju, soba št. 16.

Iz pisarne oddelka za notranje zadeve

tudi na povečano stopnjo prometnega davka za avtomobile, ki jih uvažajo zasebniki, medtem ko se med dosedanje oprostitve plačila prometnega davka vključijo še traktorji do 35 KS. Prav tako je s spremembo znižana stopnja za nekatere prevozne storitve zasebnikov.

Z odlokom o občinskih komunalnih taksah na motorna vozila je ustvarjen nov vir dohodkov, in sicer namensko za ceste. Predlog odloka sta pripravila svet za družbeni plan in finančne in svet za gospodarstvo. Slednji in tudi skupščina sta se zavzemala za nekatere dopolnitve odloka, ki pa glede na republiško zakonodajo niso mogoče, zato so se odborniki obrnili na republiške poslovne, naj skušajo doseči spremembo, po kateri bi bilo mogoče zavezati plačilu občinske komunalne takse tudi vozila, ki so v družbeni lasti. Sicer pa je skupščina izglasovala odlok z besedilom, kot je objavljen v uradni prilogi.

Z naslednjim občinskim predpisom je skupščina oprostila plačila prispevka sredstva sklada skupne porabe, ki jih bodo delovne organizacije namenile za financiranje potreb, za katere se zavzema občinska skupščina s svojimi priporočili.

Svet za finance in družbeni plan je predložil skupščini predlog odloka, po katerem naj bi letna osnova in višina odmerjenega letnega zneska davka od stavb iz leta 1966 veljali tudi za leto 1967. S tem bi odpadlo vsakoletno ugotavljanje nove davčne osnove oziroma odmere glede na revalorizacijo stanovanj v družbeni lastni, ki mora biti izvršena do leta 1970. Tako bi do tedaj novo odmero določali na dve leti in s tem za-

gotovili večjo stalnost tud na tem področju.

Na želje občanov, ki so jih izražali na zborih volivcev in prek raznih organov skupščine, se je skupščina odločila, da se katastrska služba za našo občino s 1. julijem letos prenese v Domžale. Tako bi tudi to službo bolj približali našim občanom, pričakovati pa je tudi hitrejše in bolj tekoče uresničevanje zemljiškoknjižnih sklepov, kar bo zagotovilo tudi večjo urejenost na področju davčne odmere in plačevanja obveznosti.

Tudi na dnevni red februarске seje skupščine je prišel program zdrave pitne vode. Na podlagi smernic, sprejetih na prejšnji seji skupščine, je služba pripravila za svet za komunalne zadeve problematiko v zvezi s preskrbo z vodo in predlog meril za razdelitev občinskih proračunskih sredstev, na menjenih za zdravo pitno vodo, ki jih je na prejšnji seji nakazala že občinska skupščina. V zvezi s tem je svet za komunalne zadeve predložil skupščini tudi predlog razdelilnika, v katerem je med drugim upoštevano načelo, da se z razpoložljivimi sredstvi oskrbi z zdravo pitno vodo čimveč prebivalcev. Skupščina se je strinjala s predlogom, da bi se razpoložljiva proračunska sredstva v letu 1968 razdelila naslednjim naseljem, ki še niso preskrbljena z zdravo pitno vodo: Prevoje, Imovica, Vrba, Prevalje, Dragomelj, Pšata, Krtina, Zaboršt, Drtija, Češenik, Gorjuša, Dole pri Krašcah, Gradišče pri Lukovici, Goričica pri Ihanu, Bišče, Limbarska gora, Vrhpolje pri Moravčah, Mala Loka, Brdo, Sv. Miklavž, Sp. Tustanj, Dešen, Kranje brdo in Koreno.

Vendar pa bo prioritetni vrstni red odvisen od zainteresiranosti prebivalstva za sodelovanje, kajti občani, ki bodo prvi zbrali sredstva za svojo 47,6-odstotno udeležbo ali se s pogodbo zavezali, da bodo te zbrali v določenem roku, bodo tudi prvi upoštevani, in obratno, če prebivalci določenih zgoraj navedenih naselij niso zainteresirani, bo skupščina lahko predloženi program spremenila v korist drugega za sodelovanje bolj zainteresiranega naselja, ki še nima zdrave pitne vode. Vsa sredstva se s pogodbo dodelujejo v razpolaganje podjetju »Vodavod« Domžale, ki bo v strukturi financiranja udeleženo z lastnimi sredstvi v višini 25% od proračunske vrednosti, krajevne skupnosti z 1,1%, občina z 26,3% in občani s 47,6%. Stališče skupščine je bilo, naj bi se podjetje zavezalo, da najkasneje v petih letih oskrbi navedena naselja z zdravo pitno vodo. Pogodba s podjetjem pa naj bi zagotovila izvajanje še vseh ostalih stališč skupščine, tako v zvezi s sistemom razdeljevanja in obračanja sredstev, vključevanja v program itd.

Na dnevnem redu je bil tudi predlog odloka o potrditvi zazidalnih načrtov, vendar ga skupščina ni sprejela, ker se zazidalni načrt za območja v Mengšu odbornikom ni zdel dovolj dokumentiran in utemeljen, in glede na posamezne pripombe občanov, ki so jih dali ob razgrnitvi. Zaradi odsotnosti delavcev, ki so delali na tem vprašanju, niso bili dovolj pojasnjeni razlogi, zaradi katerih pripombe niso bile upoštevane. Skupščina bo ponovno na naslednji seji razpravljala o tem predlogu odloka po predhodnem postopku, ki ga mora

zagotoviti pristojna služba. Odbornikom naj bi se namreč omogočilo, da se podrobneje in pravočasno seznanijo tako z zazidalnim načrti kot ustrezno dokumentacijo.

V nadaljevanju seje je bil odlok, s katerim so bila na predlog strokovne službe in sveta za gospodarstvo oziroma njegovga odbora za kmetijstvo določena območja, na katerih je dovoljeno gojiti ribez in zeleni bor. Strokovno utemeljitev za ta predpis je povedal odbornik inž. Lojze Avšič ter odgovarjal na vprašnja odbornikov, da gre za t. i. »gosposki borovec«, ki ga imajo pravico saditi le gozdarji, vendar ne v katastrskih občinah, ki določene za gojenje ribeza. Prepoved gojitve ribeza izven območja katastrskih občin, ki so navedene v 1. členu odloka, ki je objavljen v uradni prilogi, se nanaša tudi na posamezno rastlino ribeza, ki je lahko dovolj, da se okužijo nasadi zelenega bora. Zato bo občinska kmetijska inspekcija zahtevala dosledno izvajanje sprejetega odloka.

Nato je skupščina sprejela odlok o obveznem zaščitnem cepitvenju psov proti pasji steklini, katerega namen je pred tem obrazložil občinski veterinarski inšpektor Dušan Šlajpah. Istočasno je seznanil odbornike z uspehom, ki je bil dosežen na področju preprečevanja tuberkuloze goveje živine, kot posledica občinskega predpisa o obvezni tuberkulinizaciji goveje živine.

Sledila je precej dolga in kritična obravnava predloga za soglasje skupščine k stopnjam prispevkov za zdravstveno zavarovanje delavcev. Za leto 1968 je predlagana stopnja (Nadaljevanje na 15. str.)

STATISTIČNI PODATKI O ŠOLSTVU V NAŠI OBČINI PO STANJU I. 2. 1968

Zap. št.	Šola	ŠOLSKO LETO 1967/68								Skupaj		Učne moči
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.	V. r.	VI. r.	VII. r.	VIII. r.	učenci	oddelki	
1.	OSNOVNA ŠOLA BRDO	36	40	36	44	86	77	66	38	423	17	20
2.	Podruž. šola Krašnja	17	23	20	13	—	—	—	—	73	4	3
3.	Podruž. šola Blagovica	19	13	16	17	—	—	—	—	65	4	2
4.	Podruž. šola Šentožbold	—	4	11	7	—	—	—	—	22	1	1
5.	Podruž. šola Češnjice	8	9	4	5	6	6	—	—	38	2	2
6.	Podruž. šola Zlato polje	7	6	8	9	—	—	—	—	30	2	1
7.	OSNOVNA ŠOLA DOB	52	54	59	49	70	58	58	44	444	16	20
8.	Podruž. šola Krtina	12	8	8	12	—	—	—	—	40	2	2
9.	Podruž. šola Trojica	2	3	—	4	—	—	—	—	9	1	1
10.	I. OSNOVNA ŠOLA DOMŽALE	74	80	63	69	104	112	106	75	683	19	26
11.	Podruž. šola Jarše	25	22	20	—	—	—	—	—	67	3	3
12.	Podruž. šola Ihan	28	24	21	18	—	—	—	—	91	4	4
13.	OSNOVNA ŠOLA V. PERKA D.	61	56	42	62	73	80	75	75	506	18	24
14.	Podruž. šola Dragomelj	15	21	16	17	—	—	—	—	69	4	4
15.	OSNOVNA ŠOLA MENGES	72	65	67	78	80	100	80	65	607	20	26
16.	Podruž. šola Trzin	20	28	17	24	—	—	—	—	89	4	4
17.	OSNOVNA ŠOLA MORAVČE	44	47	49	47	82	91	78	50	488	19	24
18.	Podruž. šola Peče	8	11	10	10	—	—	—	—	39	2	2
19.	Podruž. šola Vrhpolje	14	8	10	9	—	—	—	—	41	2	2
20.	OSNOVNA ŠOLA RADOMLJE	59	53	62	51	69	74	69	38	475	15	20
21.	Podruž. šola Rova	5	8	—	—	—	—	—	—	13	1	1
	S k u p a j	578	583	539	545	570	598	532	367	4312	160	192
22.	POSEBNA ŠOLA HOMEČ	11	—	18	15	16	12	8	6	86	8	10
		589	583	557	560	586	610	540	373	4398	168	202
23.	Strokovni izobraževalni center											
	Domžale	96	15	45	—	—	—	—	—	156	6	12
24.	Tehniška srednja šola Domžale	44	54	39	26	—	—	—	—	163	8	11 + 10
25.	Dijaški dom STUGŠ	29	16	26	6	—	—	—	—	77	—	2

Nadaljevanje s 14. str.

osnovnega prispevka v višini 5% od bruto osebnega dohodka ter dodatni prispevek, ki ga plačujejo zavarovanci od dopolnilnih dohodkov, in sicer v višini 7,40% od neto dohodkov pri dohodkih iz pogodb o delu in 4% od obrti kot postranskega poklica. Predlog sta utemeljevala predstavnik oziroma član skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev ter predstavnik službe KZSZ. Omenjena služba je sicer predložila določeno dokumentacijo, s katero je utemeljevala predlog za predlagane stopnje, vendar se je zdela odbornikom v nekaterih bistvenih postavkah pomanjkljiva. Prav tako ni dala dovolj jamstva tudi za to, da se bo dejavnost sklada zdravstvenega zavarovanja delavcev za leto 1968 odvijala v okviru finančnega načrta kot je bil predložen in ki predvideva 236.610.000 N din dohodkov in prav toliko izdatkov. Z malo večino glasov je končno skupščina izglasovala soglasje k predlaganim stopnjam, ki pa so bile praktično že uveljavljene, saj je dve tretjini občinskih skupščin do tedaj že dalo svoje soglasje in to je dovolj, da so bile predložene stopnje sprejete.

Za tem je skupščina pooblastila višje disciplinsko sodišče pri občini Ljubljana-Center, da opravi funkcijo pritožbenega sodišča za delavce postaje milice Domžale, in pri imenovanjih in razrešitvah sprejela sklep o

imenovanju: iniciativnega odbora za pooblastitev izobraževalne skupnosti Domžale, da opravi funkcijo skupnosti otroškega varstva, gradbenega odbora za gradnjo osnovne šole v Domžalah, komisije za združitve obratne ambulante Industrije za ZD Domžale, sveta le-

karne Kazinik, strokovne komisije za pregled zaključnega računa prispevkov in davkov občanov za leto 1967, koordinacijskega odbora za racionalizacijo in industrializacijo stanovanjske graditve v občini Domžale, novega člana sveta za komunalne zadeve Franca Gabriča

ter o razrešitvi dosedanjega člana sveta Metoda Zabnikarja.

Pri vprašanih in predlogih odbornikov so odborniki z močja KS Vir predložili pismena vprašanja, na katera bodo dobili odgovor oziroma pojasnila na naslednji seji skupščine.

»POLICAJI« na odru domžalskega amaterskega gledališča

Po dolgih pisanjih o problemih domžalske dramatike, bo 7. Domžalčan le prišlo do rojstva nove dramske predstave, ki bo prišla na oder v prvih dneh aprila. Režiserju in umetniškemu vodji amaterskega gledališča, Marijanu Brezniku, sem zastavil nekaj vprašanj:

»Povejte mi kaj več o samih »Policajih« in zakaj ste prav to delo uvrstili v repertoar že za poznele gledališke sezone?«
»Delo mi je všeč po literarni plati, kakor tudi po tematiki, ki jo obravnava. Satira »Policaji« ni nova. Napisana je bila že leta 1956. Vsekakor moramo razumeti, da je avtor dela, Poljak Sławomir Mrozek, ki je v postalinistični dobi dal z njim duška sebi, kakor tudi gledalški publiki, ki je morala v stalinistični dobi pozirati zgolj agitke v duhu časa.

Ker pa je satira tako obče človeška, ni zgubila ničesar na svoji aktualnosti. Če pa je delo aktualno in poleg tega še kvalitetno, je pač vredno, da ga vidi čim večji krog ljudi, posebno še zaradi tega, ker se ni

bilo uprizorjeno v Sloveniji, razen na radiu v Celju in v Mariboru.

Gledališče je bilo vedno, je in bo ogledalo časa, zato je prav, da ga tudi na odru pokazemo takšno, kot je.«

»Kakšno delo imate z igralci s katerimi delate?«

»V glavnem delam z isto ekipo, s katero sem delal pri domžalski Svobodi. Moram reči, da sem z igralci zadovoljen. Seveda, nihče od njih do danes ni igral še tako zahtevnega teksta. Satire vsekakor ne moremo igrati kot burko ali burlesko. Avtor »Policajev« zahteva, naj se satira igra »krvavo zares.« To se pravi, da naj se igra brez komedijskih trikov, podčrtovanj, napovedovanj metafor, igralci mora torej govoriti strogo kontrolirano in se dobesedno držati predpisane režijske akcije dejanja.

Upamo, da bomo v štiridesetih vajah vsaj v osnovi uspeli v avtorjevih zahtevah.«

»Omenili ste, da ne boste nastopali več v sklopu domžalske

Svobode, pač pa samostojno, k Domžalsko amatersko gledališče?«

»Ne bomo nastopali samostojno, pač pa pod okriljem zveze kulturno prosvetnih organizacij, in to iz enostavnega razloga, ker v času našega delovanja pri Svobodi nismo dobili nikakršne moralne, še manj pa materialne pomoči.«

»Ali boste nastopali že v novi dvorani?«

»Nastopali bomo še naprej v kino dvorani, ker nova hala do termina naše premiere ne bo gotova, poleg tega pa tudi po dograditvi ne bo primerna za kulturne dejavnosti, še najmanj pa za gledališko. Škoda!«

»In še zadnje vprašanje: Načrti za bodočnost?«

»V poletnih mesecih nameravamo uprizoriti neko večje delo na prostem za širši krog občinstva, morda kakšno ljudsko igro, kolikor bomo imeli sposoben igralski kader, predvsem pa sredstva, brez katerih si takšne predstave ne moremo zamišljati.«

A. Zajc

... ti čas presneti!

Se danes ne razumem, kako da me je tisti terek, ki mu konservativci pravimo pust, prijelo, da bi šel v maskare. Se nikoli me ni in tudi šel še nisem nikoli. Letos pa sem najbrž zapadel vplivom mednarodnih ali pa domačih zmešnjav.

Čim sem začutil, da se nekaj giblje v meni, sem že slutil nesrečo, toda upreti se spričo mojega slabega značaja nisem mogel.

V maskare torej, za vsako ceno, čeprav nič nimam, ne maske, ne kostuma in ne pravega prijatelja, da bi mi pomagal in kaj soetoval.

Ko sem brskal po predalih med staro šaro, mi je padla v roke kdove koliko let stara maska, od kdove koga. Nič posebnega ni bila. Navaden, nekoliko prozaičen ženski obraz z lepimi okroglimi lici, ob katerih so viseli prameni las.

Posladkani obrazi mi že tako niso všeč, kaj šele maske. Že sem jo hotel zabrisati, ko mi pride navdih ali bolje: pustna obsedenost. Odstrigel sem od maske levo lice s tistimi nekaj lasmi in si ga počez potisnil na čelo. Z nenavadno visokim čelom sem učinkoval kot marsovec. Razumem, nabiti inteligence. Da bi tak hodil po ulicah in gostilnah, me je bilo sram. Toda nekam moram! Navdih pa so mi tisti dan kar deževali.

K predsedniku!
Da bi se prepričal, če je v pisarni, sem zaprtel njegovo številko. »Prosim, tu pred-

sednik,« je zapel. »Tu republika, republiški,« sem odgovoril in položil slušalko. Da bi se znebil strahotne treme, sem skočil v bife na konjak, z marsovskim čelom v žepu seveda.

V predsednikovo pisarno sem stopil široko, samozavestno, ne da bi potrkal. Dišalo je po kavi in čevapčičih. Predsednik se je sklanjal nad velikimi grafikoni. Pogledal me je, se ozraval in še enkrat pogledal in tako gledal moje visoko čelo, da sem se zmedel.

»A, vi ste, republiški, zdravo tovariš...?« »Republiški,« sem hrknul, medtem ko se je on globoko priklonil.

»Ravno končujem plan. Izvolite pogledati. Crna črta pomeni dosedanje stanje, rdeča pa, kakšno bo tedaj, ko bomo delali samo dva dni v tednu. Osebnih dohodki se nam bodo povečali trikratno. In tule poglejte cestno omrežje. Skozi vsa naša naselja bodo speljani nadvozi na stebrih, pod katerimi se bodo blestela otroška igrišča, hipodromi in golf igrišča. Vse bo v steklu in marmoru.«

Strahotno me je začela peči vest. V nosu me je ščegetalo zaradi prežganih čevapčičev, ki so cvrčali v tajnični pisarni. Moral bi kihnuti, pa sem bil preveč prevzet od predsednikovega plana. Predsednik je po predsedniško metal grafikone pred mene, mi jih tolmačil in, o groza, tudi on je imel masko na obrazu.

Ne, to niso halucinacije, to ni obraz

predsednika, s katerim se vsak dan srečujem v bifeju na klepetu. Resnično je verjel, da sem z republike in si je zato nadel masko resnosti, masko smrtne vda-dosti, ki je značilna za vse majhne pred velikimi.

Se mi je razkazoval piane in grafikone, na katerih so se rdeče črte strmo dvigale. »Samoupravljanje se bo razvilo do take stopnje, da bodo najneznatnejši občani lako čez noč pospravili z najočejimi. Ravno obratno kot sedaj.«

Se bi mi razkrival čudeže svojega plana, če ne bi bilo to na dan pusta. Dim prežganih čevapčičev je bil tako oster, da sem kljub strahotnemu premagovanju kihnil tako nesrečno, da mi je marsovsko oziroma republiško čelo, kakor ga je on tretiral, v loku zletelo z obraza in pred njim sem stal gol, ves nesrečen s svojim naravnim, kretenskim čelom, komaj združujoč jok.

Niti zmedlo ga ni preveč. Sprva je kazalo, da me bo mahnil, pa se je v hipu premagal, da še zaklel ni. Tudi on je nenadoma zlezil iz svoje maske. Nasmejan me je štosnil v ramo.

»Baraba, dobro si me... grafikoni in plan? Moram jih delati, tako zahtevajo. Ampak ne misli, da verjamem, kar tu piše, danes še celo ne, ker je pust. Tovarišica, dve kavi prosim!«

V bifeju sva potem brez plana splani-rala precej rund po dva deci.

In nauk iz tega:
Včasih je le dobro natakiniti ali pa sneti — masko.

A. Zajc

Na mladini svet stoji...

Ob polemiki, ki se v zadnjem času razvija v našem slovenskem prostoru o vsebinskih premiskih v delu mladinskih klubov, velja dodati še nekaj misli, zdi se namreč, da je to področje družbenega življenja (izvenšolsko in rekreativno delo mladine) še vse pre malo razgibano in usmerjeno v tisto smer, kjer naj bi bil pravi in edino pravi namen te, za danes še ne preveč pestre in raznotere dejavnosti (ki je velikokrat enostransko usmerjena).

Prvo, kar človeku vdre v spoznavani svet, je dejstvo, da so bile akcije za ustanovitev mladinskih klubov enovito izvedene in so domala povsod privedle do realizacije. Kasneje, ko bi se morala hotenja in želje ustanoviteljev pokazati na doseženih rezultatih, zmanjka volje in prave mladinske zavesti. Tako je eventualno, da je lepo in hvalevredno hotenje družbe po enotnem oblikovanju in izkoriščanju prostega časa mladine rodilo povsem različne rezultate: ponekod dobre, drugje — teh je žal več — manj zadovoljive. Nekateri mladinski klubi so se javnosti predstavili z dokaj realiziranim (na realna tla postavljenim) programom, drugje pa v realizaciji utopičnih programov niso prišli kaj prida daleč. Res škoda, žal je takih klubov največ. Prav zato je vprašanje, kakšen bodi mladinski klub in kako naj delo v njem poteka vse bolj živo in zahteva nadrobnejše obdelave.

Res je kruta resnica, da velika večina mladinskih klubov živi v amorfnem (vendar brezdelnem) hotenju za tistim, do česar se pride le z delom in med realiziranim, ki še zdaleč ni blizu tistemu, kar se od mladinskih klubov pričakuje. Mladi — sklicujoč se na razne vzroke (nerazumevanje je že eden) skušajo svoje nedelo opravičiti. Kajti družba jim ni tako nenačlonjena, kakor kdo misli ali skuša javnosti prikazati.

Tako je hotenje do dela ponekod večje, drugod spet manjše. To je edini pravi oblikovalec kvalitetnega profila posameznih mladinskih klubov in nikakršni izredni, dobri ali slabši materialni pogoji. Zato je tudi večsah bobneča — mladinska zavest — v mladinskih klubih postala le še fragment iz aktivističnega besednjaka. Kako bi se moglo drugače zgoditi, da se je proslava ob dnevu žena (organiziral jo je Mladinski klub Domžale) udeležilo od tristočlanskega kolektiva vsega (z nastopajočimi vred) morda deset članov. Kako tudi sicer razumeti velikokrat hudo kri spodbujajoča neprimerna ravnanja mladine? Vsekakor nimajo prav tisti, ki iščejo vzroke za to zgolj v mladini sami, ne pa tudi izven nje. Žal je takih vsestransko obsojajočih ljudi vse več. Mladina in mladinski problemi so kompleksni

pojav in ga je kot takega tudi potrebno obravnavati.

Zdi se namreč, da leži zasnova za današnje adolescentno mladostniško ravnanje in razhajanje že v nepravilni družinski zasnovi, v vse prej kot primerni elementarni vzgoji. Ni, da bi človek vehementno delil nauke naokrog, toda kaže in zdi se razumljivo, da je za pravilno rast mladih ljudi najvažnejšega pomena tista zasnova družbenih norm in pravil, ki jih človek dobi v svojo podzavest že v rani mladosti. Prav tu se dela tista naša (morda nekoliko preveč splošno očitujoča in očitna) napaka, ki pa se v našem vsakdanu še kako resno pojavlja. Tako ravnanje, prepuščanje odgovornosti staršev na tuja ramena in velikokrat presvobodno pojmovanje družbenih norm so le vzroki, vzbujajoči posledice, ki smo jim priča. Tako ravnanje staršev, obremenjenih z množico potrebnih in manj potrebnih reči, je vzrok, da mladina v času, kakršen je naš, ostaja zmedena, razdvojena in neusmerjena, kam naj obrne svoje moči. Ali je potem čudno, da največkrat prihajajo do besede nekakšni neformalni vodje, ki pa žal — kot vemo — še kako znajo obrniti mladinske moči.

Ni torej, tistih pravih in takih oblikovalcev mladine, ki bi jo znali, hoteli ali mogli pognati v tisti tir, ki vodi k poštenemu pravemu, poštenemu profilu človeka. Takšnih duhovnih voditeljev, ki naj mladino vodijo v kritičnih »najst« letih — skoraj nji ti naj bi mladini velikokrat s silo vrinjeno spoznanje o pravilnem in nepravilnem, moralne mn nemoralnem, spremenilj v stalen, organski, nepremakljiv del mladostnikove narave. Preveč se je žal razširilo zmotno mnenje, da je z osnovno šolo oblikovanje mladostnikove narave in značaja že zaključeno. Resnica pa je taka, da bi se morala v letih, ko mlad človek konča osnovnošolsko obveznost, skrb za oblikovanje etično pravilne osebnosti nadaljevati. Srednješolski pedagogi store mnogokaj, vendar so rezultati vložnemu trudu neadekvatni prav zaradi pomanjkanja tistih, v katerih bi redki mladinski pedagogi dobili (če ne drugega) vsaj moralno oporo. Da, žal je ni vedno tudi med starši.

Prav gotovo vpliva v zelo odločilni meri na večino mladostnikovega ravnanja tudi okolica, ki mlademu človeku žal ne daje vedno tistega vzora, po katerem naj bi se mladostnik, v svojih ravnanjih tako heterogen, zmeden in premakljiv, ravnal in ki bi ga starejša generacija mlajši morala dati. Prav zato so mladi — in nikar naj se nam ne zdj čudno — podiralci domala vseh mitov in tradicij — v svojih ravnanjih velikokrat nasilni in prostaški.

Razlog, prav gotovo ne zadnji za zgoraj omenjene posledice, je tisto preobilje, ki je ponekod rodilo med mladino zahodnjaško miselnost (pojmovanje morale, življenja, odnosov), ki je pri nas že tako razširjena, da je mladinski problem vsak dan bolj pereč.

Če vzamemo v preteres vsa, zgoraj napisana dejstva, bomo znali na mladinski problem gledati z drugačnimi očmi, bomo znali bolj objektivno presoditi krivdo in nekrivdo mladih.

Res bi bil uspeh — in vsaj želimo si ga, če ga še dolgo ne

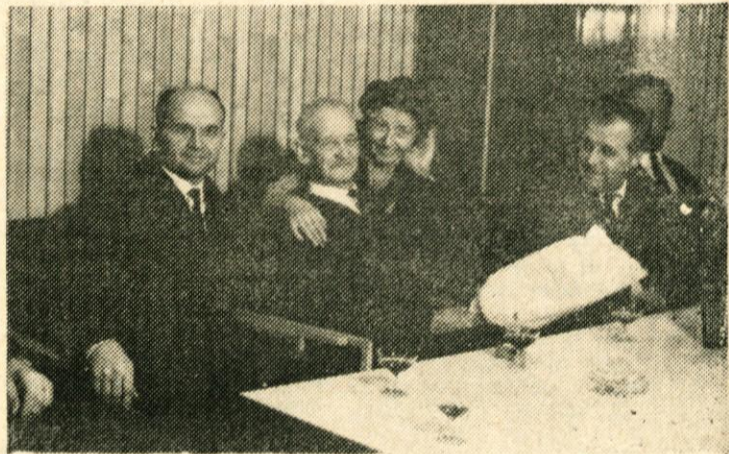
bomo dosegli — da bi mladinski pedagogi mogli usmeriti delo mladine, mlade moči v pravo smer, naši družbeni skupnosti v korist in ponos.

Prav bi tudi bilo, da bi se mladina v prihodnje kaj bolj trudila, da ironijo, ki jo danes nakazuje naslov, spremeni v tisto kvaliteto, ki jo v svoji enopomenskosti izraža.

Do takrat pa (verjetno bo do takrat preteklo še mnogo vode) — Na mladini stoji svet... zveni nekako grenko in trpko...

Matjaž Brojan

Jože Per-Nande in njegovih osemdeset let

80-letnik Jože Per je čil in razpoložen v širokem krogu znancev in prijateljev obhajal svoj visoki jubilej

Slovesnosti, kakršna je bila sredi februarja v Domžalah, so redke. To ni bila slovesnost z velikim bliščem in pompom. Bila je skromna, nepozabna, intimna. Bila je tako skromna in tiha, kot je človek, ki mu je bila namenjena.

Jože Per-Nande, star osemdeset let, prvoborec, doma iz Krajnega Brda nad Krašnjo, ki sedaj stanuje v Domžalah. V javnost ne hodi veliko, za svoja dejanja se ne trka na prsa, pozornost vzbujajo njegova dolga zrvnana Don Kihotska postava in kljub letom zelo veder obraz.

V prisotnosti prvoborcev in predstavnikov družbeno-političnih organizacij je predsednik občine v čast njegovemu jubileju priredil slovesnost, na kateri mu je podelil plaketo kot priznanje občinske skupščine. Predstavniki družbeno-političnih organizacij pa so mu poklonili spominske knjige s tematiko iz NOB, ki jih, čeprav star, še vedno rad prebira.

Jubilant Per je bil nad toplino sprejema tako prizadet in ganjen, da se je komaj znašel in obvladal. Šele ko sta začela Franc Avbelj-Lojko in Jože Pirš-Luka pripovedovati o njegovem življenju pred in med njo, so zagorele njegove živahne oči.

Bil je eden izmed zavednih Slovencev, ki je že med prvo svetovno vojno zasovražil Nemce. Zato je razumljivo, da se je vsa njegova družina takoj prve dni okupacije vključila v osvobodilno gibanje. Nemci so za to zvedeli in mu leta 1942 požgali lepo domačijo. Njemu je s štiri-mi otroki uspelo pobegniti v partizane, žena z dvema majhnima otrokoma pa je bila preseljena v Nemčijo.

»Hudo je bilo 1942. leta«, pripoveduje sam. »Eden od otrok je rekel: »Ata, ali bomo zdržali, prijavimo se. Ne, za noben denar, če ne bo šlo drugače, bomo padli vsi.«

Res so padli. Dva sinova in hčerka, že leta 1942. Ta huda izguba ga ni strla. Še odločnejši je postal in čeprav bi bil zaradi svojih 55 let lahko v zaledju, je hotel biti vedno med borci. Bil je veseljak, poln borbene morale, s katero je močno vplival na druge.

To je Jože Per-Nande, star 80 let, ki je preživel dve hudi vojni v prvih bojnih vrstah. Vera v resnico in poštenost mu 80 let prikrivata. Vsem, ki so prestali toliko hudega kot on, naše globoko spoštovanje, njemu pa iskrene čestitke.

A. Zajc

Murnov večer na I. osnovni šoli

Nekateri učenci obeh osmih razredov I. osnovne šole v Domžalah so v mesecu februarju dvakrat priredili Murnov literarni večer, ki je v vsakem pogledu zelo dobro uspel.

Učenci pod vodstvom Matjaža Brojana so v enournem programu posredovali poslušalcem izbor značilnih Murnovih pesmi, za katere je tov. Brojan napisal vezni tekst. Z njim je plastično osvetlil Murnovo življenje in posamezne recitirane pesmi zžil v harmonično celoto.

Učenci so na tej prireditvi pokazali svoje sposobnosti v deklamiranju in zbornih recitacijah. Uspešno so upoštevali osnovno načelo recitacije, da bodi recitacija brez patetike, posredovanje vsake pesmi pa preprosto, a vendar živo, plastično in učinkovito. Ob izvajanju so učenci upoštevali pravorečje, pravilno intonacijo, intenziteto, ritem in pavze ter logično in estetsko podajo.

Celotna prireditev je pokazala, da so za govorno interpre-

tacijo Murnovih pesmi tako učenci kakor režiser porabili mnogo časa in vložili veliko truda, da je ta zahtevna prireditev uspela in zadovoljila tako mlade kot tudi odrasle poslušalce.

Med mnogimi, ki so se odzvali vabilu, je bil tudi predsednik občinske skupščine Domžale Jože Pogačnik, ki je poklonil nastopajočim dva izvoda Murnovih pesmi.

K splošnemu razpoloženju je pripomoglo primerno okolje: zavese, reflektorji, portret Josipa Murna, delo Milana Merharja in Schubertovi glasbeni vložki, katere je izvajal na klavirju Tomaž Habe.

Človek se ob takih prireditvah prav od srca razveseli, ko ugotovi, koliko mladih talentov se skriva v mladih ljudeh, ki jih že v osnovni šoli lahko s primernimi prijemi pridobimo za udejstvovanje na področjih, ki presegajo okvir predpisanega in obveznega dela šole.

D. P.

Iz dela PD Domžale

Na seji upravnega odbora PD Domžale dne 30. januarja je bilo podeljeno Knafličevo častno odlikovanje za požrtvovalno in vesno delo pri markiranju gorskih poti na območju PDD Franciju Veselu v Vira.

Odlikovanje mu je priznala Planinska zveza Slovenije, ki praznuje letos 75-letnico obstoja in spada podeljevanje teh odlikovanj v okvir prireditev, ki bodo vse leto. Knaflič je bil namreč pionir markiranja gorskih poti. Koliko časa in truda zahteva to delo, lahko ocenimo le, če pomislimo, koliko je poti po gozdovih, pašnikih, skalovjih in strminah. Markacije so izpostavljene vsem vremenskim razmeram, ne malokrat pa še divjaštvu nekaterih nevezgojenih, največkrat mladih ljudi. Na Konju in Presedlaju npr. je treba vso pot zavarovati z jeklenimi vrvmi in klini, ker te naprave pogosto uniči strela. Zato je treba vsako leto vse pregledovati, popravljati, obnavljati in samo veliko časa ni dovolj za to delo. Treba je mnogo več, namreč volje in ljubezni do lepe narave in želje, da bi drugi raje in varneje obiskovali planinski svet.

Pa še nekaj besed iz februarске številke »Planinskega vestnika«. »Iluzije so potrebne, pravijo tisti, ki razmišljajo o odnosu človeka do gora. Že Albrecht V. Haller je v svoji znani knjigi »Die Alpen« zapisal: »Vrednost stvari je v tem, kaj ob njih čutimo, kaj ob njih doživljamo.« Že v začetku planinstva je bila torej jasno izražena misel, da je doživetje v gorah le v prav majhnem delu objektivno, da je pretežno subjektivno.

Kdor misli, da je možno doživeti goro z liftom ali helikopterjem, ta hip sedeti pri konferenčni mizi, hip nato pa žvečiti sendvič na ledeniku, ta ne bo imel nikoli pojma o doživetju gore. Doživi jo le tisti, kdor se na doživetje pripravi, goro študira, jo nato prigara s telesnimi in moralnimi močmi in se z vzponom zares preizkusi. Leto bo morda deležen tiste sladke iluzije na vrhu, da se je čas ustavil, da ga je obsijala posebna sreča. Najvišja sreča v gorah je v odpovedi, v žrtvi. Najvišja slast in najgloblja bolečina sta si blizu.

Odnos človeka do gora se spreminja. Naloga sedanosti in prihodnosti pa je, da spremembe doumemo in da smo jim kos. Če svet danes misli, da se da vse kupiti, s tehniko vse doseči, z razumom vse dojeti, mu moramo dopovedati, da to ni res, da bo takemu naziranju sledilo razočaranje, ki ga bo treba preboleti. To ne pomeni, da bomo šli na podiranje tehnike. Ne, naša dolžnost je, da svet, kakršen je ob vedno napredujoči tehniki, s svojim planinstvom dopolnjujemo, mu dopovedujemo, da gre v planinstvu za mnogo več, kot za mehanično zavzemanje porstora na vrhu in tam gor za nekaj besed, za nekaj starih ali novih dovtipov. Če bomo to znali in zmogli, če bomo to sodobnemu svetu dopovedali, mu v današnjih razmerah kazali pot v gore, ga prepričali, da je za telesno in duhovno ravnovesje planinstvo potrebno, bomo svojemu delu vtisnili značaj pomembne splošnosti tudi za prihodnje čase in tako storili svojo človeško in družbeno dolžnost.

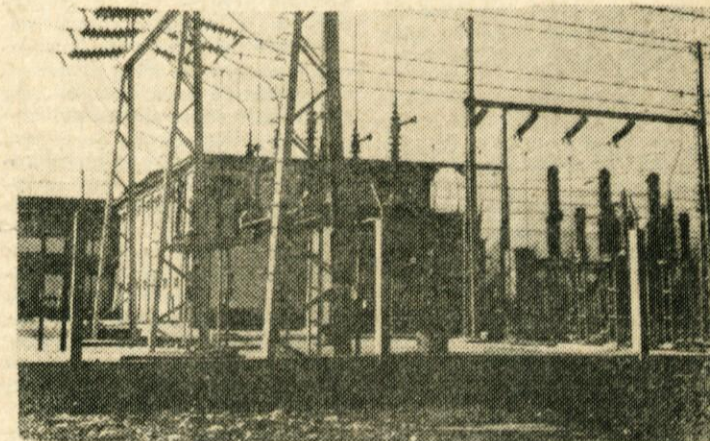
PD Domžale

V soboto, 9. marca je trgovsko podjetje »Napredek« odprlo v Domžalah ob Ljubljanski cesti nasproti Kreditne banke novo SAMOPOSTREŽNO trgovino z bifejem. Povabljeni goste in številne prisotne je pozdravil predsednik delavskega sveta podjetja, tov. Domine Cerar, podpredsednik Skupščine občine Domžale, tovariš Jancz Kralj pa je simbolično prerezal trak in s tem izročil ta prepotrebni objekt svojemu namenu. Novi lokal je moderno opremljen in sodobno urejen, poleg njega pa je tudi bife, kjer gostje lahko dobe hladna in topla jedila. Prepričani smo, da bo novi lokal zadovoljil upravičene želje domžalskih potrošnikov, saj bodo v njem lahko dobili skoro vse, kar rabijo v vsakdanjem življenju

Zima je prekinila dela na ureditvi Prešernove ceste v Domžalah, zgodnja pomlad pa je omogočila, da so se spet začela. Z veseljem si radovedneži ogledujejo dela in sedaj so tudi že dvomljivo prepričani, da gre tokrat za res in da ne bo več dolgo, ko bo ta cesta urejena tako, da se bo mogel po njej vedno večji promet nemoteno odvijati

Dela na veliki transformatorski postaji ob levem bregu Bistrice pri virskem mostu gre do koncu. Ta veliki in pomembni objekt, v katerega je investitor vložil težke milijone novih dinarjev bo pripomogel k temu, da bo naše področje oskrbovano s kvalitetnejšo električno energijo

Počitek je vir produktivnosti

Zanimivi so podatki turističnih delavcev in statistike, ki kažejo na upadanje domačega turizma. Čeprav oni ta problem opazujejo kot ekonomsko kategorijo, nam lahko to služi, da si ta pojav ogledamo iz sociološkega vidika.

Če si na primer ogledamo socialno strukturo tistih, ki odhajajo na letni dopust na morje in v druga počivališča, tistih, ki imajo razne vikende za tedenski počitek, bomo videli, da so to le ljudje z nadpovprečnimi osebnimi dohodki in tisti, ki imajo iz kakršnekoli pridobitne dejavnosti močnejše denarnice.

Skrajšali smo delovni teden na 42 ur z namenom, da omogočimo našemu delavcu več prostega časa, več rekreacije in da na ta način dvignemo njegovo produktivnost. Toda ostali smo na pol poti pri izvajanju te naše naloge, če ne poskrbimo, kako bo naš delavec ta prosti čas res lahko uporabil tako, kot smo si to zamislili.

Do danes mnogi izrabijo dopust tako, da doma delajo na zemlji, pri gradnji hiše, mnogi pa tudi tako, da si prisluščijo nekaj denarja, ker jim osebni dohodek, ki ga dobijo iz svojega rednega delovnega razmerja, včasih res ni dovolj za najnujnejše. Poleg tega pa so ti ljudje lahek plen za izkoriščanje pri raznih zasebnih. Z »dopusta« se vrnejo še bolj utrujeni in slabo razpoloženi, namesto da bi prišli fizično in duševno spočiti.

To nam je sicer poznano, manj pa verjetno poznamo in spremljamo pojav, ki je bolj nov, da ljudje — delavci z manjšimi osebnimi dohodki izrabijo svoj letni dopust tudi za

bolovanje iz strahu, da se jim že tako majhen osebni dohodek zaradi predpisov socialno-zdravstvenega zavarovanja, ki niso preveč humani ravno do njih, še bolj ne zmanjša.

Sedaj, ko smo že v času planiranja dopustov in dodeljevanja nadomestil za K 15, bi morali misliti na te probleme, ki so resnejši in pomembnejši, kot jih včasih jemljemo. Namen dopusta, kot vemo, je, da se delavec odpočije in si utrdi zdravje. Zato je treba stremeti za tem, da se ustvarijo pogoji vsem delavcem, da bo njihov dopust res dopust, tudi za tiste s poprečnim osebnim dohodkom, ker to narekujejo njihove fiziološko-zdravstvene potrebe.

Pri dodeljevanju nadomestil za K 15 oziroma pri registriranju dopustov iz sklada skupne porabe se je treba zavzemati za to, da dobijo več tisti, ki imajo manjši osebni dohodek, še boljši kriterij pri dodeljevanju regresa za dopust pa bi bil verjetno dohodek na člana družine. Poleg tega pa bi bilo dobro organizirati tudi varčevanje za dopust.

Zavedati se moramo, da je počitek faktor produktivnosti dela, ker brez počitka delavcu storilnost pri delu pada. Na vse to bi morali pomisliti tisti, ki vse prepogosto govorijo, da bomo zadovoljni, da je sploh tako.

Tudi vse te stvari naj bi reševali samoupravni organi, seveda v sodelovanju s sindikatom, ki naj bi izbrali tudi socialno šibke in iz zdravstvenih razlogov potrebne za brezplačni dopust.

Dolenc Anton
»Tosama« Vir

Bencinska črpalka v Moravčah postaja stvarnost

Že jeseni preteklega leta se je AMD Moravče odločilo, da zgradi v Moravčah črpalko. Ta bo zadovoljevala potrebe nad štiristo motornih koles in avto-

mobilov, ki jih imajo občani Moravske doline.

Včasih je imelo trgovsko podjetje Napredek dovoljenje za prodajo bencina tudi v Moravčah, a je moralo zaradi neustreznih prostorov za hranjenje vnetljive tekočine prenehati s prodajo že pred več leti. Od tedaj dalje so se občani pritoževali, da pridejo težko do pijače, ki jo njihovi žejni jekleni konjički potrebujejo — do bencinske črpalke v Domžalah pa je tako daleč...

Povpraševanje po bencinu pa se je povečalo posebno še sedaj, ko so si zaradi umnega gospodarjenja nabavila št. 711na kmečka gospodarstva kosilnice in motorne žage. Sicer se pa v zadnjem času pojavljajo tudi zasebni traktorji, poltovornjak in tovornjaki.

Gradnjo črpalke je izdatno podprla tudi krajevna skupnost, ki je prisluhnila potrebam občanov in obljubila znatna sredstva v ta namen.

Že sedaj velika družina moravških motorizirancev se vsako leto poveča za štirideset in več članov. Za vse te bo nova bencinska črpalka velika pridobitev, zato komaj čakajo, da bo dograjena

Predsednik gradbenega odbora je tovariš Peter Grabner, ki je ob enem dolgoletni predsednik AMD Moravče in je bil pred petnajstimi leti tudi eden izmed ustanovnih članov društva. Da je akcija stekla, je v veliki meri njegova zasluga, saj je v zelo kratkem času uredil vse potrebno okrog lokacije in načrtov. Povedal je, da bo črpalka dograjena že pred letošnjim poletjem. Seveda pa bodo pri tem veliko pomagali tudi marljivi člani s prostovoljnim delom. Ta-

kih članov pa ima po besedah tovariša Grabnarja moravški AMD veliko.

Pred dnevi je pribrenčal v Moravče velik tovornjak. Radovedni obrazi so brž uganili, da je pripeljal cisterno za bodočo bencinsko črpalko. Ta bo prispevala svoj delež lepoti Moravč in razvoju turizma tudi v tem, čeprav nekoliko težje dostopnem, a nadvse lepem kotičku naše občine.

Tone Turšič

Moravški učenci so marljivi

S preselitvijo v novo šolo so učenci dobili možnost izvenšolske dejavnosti v raznih kroških in skupinah. Največ učencev je zajetih v pevske zборе, saj jih imajo na šoli kar tri. Pridno vadijo in sodelujejo na vseh šolskih in izvenšolskih proslavah. Zelo aktiven je tudi foto krožek, kateremu je mentor tov. Novač. Le-ta aktivno spremlja življenje učencev naše šole in redno razstavlja fotografije na svojem panoju. Poleg tega delujejo na šoli še naslednji krožki: literarni, zgodovinski, kemijski, šahovski, likovni

in telovadni. Se v tem meseču pričnejo z delom vrtnarski, prometni in krožek mladih gasilcev. Vsak krožek ima svoj program dela, katerega želijo čim bolj dosledno izvesti. Pomoč pri njihovem delu jim nudi mentorji — učitelji. Ekipi mladih gasilcev in prometnemu krožku pa bodo pomagali pri delu člani gasilskega društva Moravče in člani AMD Moravče.

Poleg tega je na šoli aktivna še pionirska in mladinska organizacija. Vodstvo šole bo na željo mladincev — učencev 8. razreda, organiziralo 3 predavanja

Občani — lastniki psov!

Obvezno cepljenje psov proti pasji steklini je bilo v naši občini že opravljeno, vendar je še precej lastnikov, ki se pozivu, da pripeljejo svojega psa na cepljenje, niso odzvali.

Cepljenje psov za tiste, ki so redni rok zamudili, bo v dneh 21. in 22. marca in sicer:

21. marca:

za Trojane pri Lebarju, od 7. do 8. ure,
za Blagovico pri Krajevnemu uradu, od 8. do 9. ure,
za Domžale pri Janušu, od 10. do 12. ure,
za Radomlje pri »Baležu«, od 14. do 15. ure;

22. marca:

za Krašnjo pri Pavletu, od 8. do 9. ure,
za Lukovico v Zadržnem domu, od 10. do 11. ure,
za Mengeš pri Kralju, od 14. do 15. ure.

Opozarjamo lastnike psov na to, da bo do popravljenem cepljenju necepljeni psi pokončani.

Veterinarski inšpektor

V Moravčah so zelo priljubljene tudi spretnostne voznje. Na sliki eden izmed tekmovalcev

o problemih, ki zanimajo mlade ljudi.

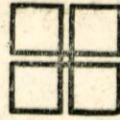
Vsi učenci pa so sprejeli sklep, da bodo sedaj spomladi nadaljevali z urejanjem šolske okolice prav tako marljivo, kot so delali v dneh pred otvoritvijo nove šole. Poleg okolice šole bodo letos uredili tudi cvetlično gredo v parku.

V času zimskih počitnic je šola organizirala smučarski tečaj za učence 5. razredov. Tečaja se je udeležilo 59 učencev. Ob zaključku so imeli tečajniki tekmovanje. Tečaj je ob pomoči ostalih vodil tov. Novak.

V počastitev 8. marca, dneva žena, so učenci — gojenci od-

delka glasbene šole v Moravčah pripravili glasbeno produkcijo. Med nastopajočimi moramo vsekako pohvaliti Marjo Bečaj, ki je igrala na harmoniko in Ireno Cerar, ki je odlično zaigrala na klavirju dve Chopinovi skladbi. Delo oddelka glasbene šole v Moravčah je iz leta v leto bolj plodno in iz leta v leto si več otrok želi pridobiti nekaj glasbene izobrazbe. To je razveseljivo in naša dolžnost je, da ta njihov hotenja podpremo.

V drugi polovici meseca marca bo šahovski krožek pripravil tekmovanje za najboljšega šahista naše doline. Vabimo vse, ki igrajo šah, da se tega tekmovanja udeleže.

UPORABLJAJTE

INDUPLATI — LEACRIL ZAVESE

POTEM BO TUDI VAŠE STANOVANJE
SODOBNO OPREMLJENO

induplati

Se bomo odločiti za ribez ali za zeleni bor?

Pripravlja se osnutek republiške uredbe o območjih, na katerih je dovoljeno gojiti ribez in zeleni bor. Z uveljavitvijo te uredbe bo občine določile območja, na katerih se bo lahko sadil ribez in območja, na katerih se bo lahko sadil zeleni bor oziroma bo določila, da se na celotnem območju sme saditi le ribez, ali le zeleni bor. V osnutku uredbe je dalje določeno, da mora biti zračna razdalja med nasadi ribeza in zelenega bora najmanj 2 km. Ribezove grme na območju, ki bo določeno le za saditev zelenega bora, bo treba sežgati. Enaki ukrepi so v uredbi predvideni tudi za okužbe zelenega bora z ribezovo rjo (mehurjevko na zelenem boru).

Ribezova rja napada ribez in zeleni bor (*Pinus strobus*), če se nahajata v bližini drug drugega. V nasadu samega ribeza, ali samega zelenega bora, se ribezova rja ne more razviti, ker rabi za svoj razvoj posrednika (hranitelja), to je zeleni bor. Če so si nasadi ribeza in zelenega bora preblizu, ne morejo uspevati, ker rja uničuje oba, ribez in zeleni bor.

V naši občini se ribez nahaja v pretežni večini v ravninskem območju, zeleni bor pa v višjih predelih, zlasti v k.o. Rafolče in Lukovica. Ker je ribezovo rjo možno uspešno za-

tirati, smatramo, da bi bilo mogoče ribez gojiti v k.o. Domžale, Radomlje, Jarše, Homec, Mengeš, Loka, Trzin, Stob, Studa, Podrečje, Dragomelj, Depala vas in Ihan, v vseh ostalih predelih pa bi ostal zeleni bor.

Proizvajalcem ribeza, ki jim ribezova rja (*bronarcium ribicola*) dela škodo, priporočamo, da jo zatirajo na naslednji način:

V začetku brstnja naj uporabljajo za škropljenje bakrene pripravke (bakreno apno, cuproblau) in insekticid Folidol. Pred cvetenjem je treba škropljenje ponoviti z bakrenim opnom z dodatkom enega od estrov fosforne kisline (*Metasystox*, *Ekatin* ali *Dimecron*). Po cvetenju škropimo z bakrenim pripravkom z dodatkom *Diazinona*.

Po končanem obiranju nasad poškopimo z *Ditanom* ali drugim carbomatom z dodatkom *Diazinona*.

Vabimo vse proizvajalce ribeza, kmetijske in gozdarske strokovnjake ter druge zainteresirane osebe, da s svojimi predlogi o določitvi območij za nasade ribeza in nasade zelenega bora pripomorejo k čimbolj-ši rešitvi obravnavane zadeve.

Iz pisarne kmetijske
inšpekcije
SOB Domžale

Olimpijci med nami

Ceprav se je hrup, povzročen ob olimpijskih igrah v Grenobleu že polegel in se vroča kri smučarjev vsega sveta pretaka spet normalno, menda ne bo odveč, če rahlo obudimo spomine na te velike dogodke, ki so po zaslugi naših smučarjev vili vsaj slovenski športni javnosti veliko optimizma.

Cisto neopazno se je zimskih olimpijskih iger udeležil tudi naš rojak France Rak, organizator smučanja v Ihanu.

Ko se je vrnil, sem ob razgovoru z njim zapisal tole:

Bil si v Grenobleu, mi lahko poveš, kako si uspel priti tja, mislim, v čigavi organizaciji in s kakšno pomočjo?

Mene in Jožeta Jermana iz Dola pri Ljubljani je poslala kot gosta Smučarska zveza Slovenije.

To se sliši kar imenitno. Za to redko čast sta si res lahko obližnila prste.

Sva, vseh deset in še več bi jih, če bi jih imela — od lakote.

Kako?!

Plačali so samo vožnjo, oziroma bone za bencin za osebni avtomobil. Vse drugo je šlo na naše stroške. Poleg naju sta šla še dva smučarja iz Dola, katerima je njihov klub povrnil del stroškov. Eden je vozil svoj avto.

Gotovo je bila že sama vožnja zanimiva in če te prav razumem, ste imeli malo denarja s seboj. Kako ste shajali na tako dragem potovanju, kod ste se vozili in kaj ste doživeli?

Po sončni cesti smo se peljali do Torina. Na prelazu, med Italijo in Francijo med Mont Blanc, v višini 2.311 metrov, kjer je bilo štiri metre snega, smo se prvič ustavili. Dobrodošlico so nam voščile olimpijske cene. Bili smo tovariši, zato smo tistih nekaj deviz, ki smo jih zbrali vsak po svojih kanalih, zbasali v kolektivno denarnico in jo za predvidenih sedem suhih dni že kar na prelazu trdno zavezali. Če ne bi doma napolnili svojih torb z dobrimi priznanimi argo juhami in še s čim, bi nam trda predla.

Ker smo bili sami bivši smučarji — tekači, je bil naš cilj, da si ogledamo smučarske teke. Središče teh pa je bilo daleč stran od Grenoblea, ob manjših naseljih. Tam smo tudi prvič odvezali nogavico z našimi devizami, da smo plačali prenočišče v skromnih gostilnicah.

Ste si ogledali samo teke ali tudi kake druge discipline? In veliko športno halo, ste videli?

Seveda, z iznajdljivostjo in tovarištvom naših reprezentantov, ki so nam ljubeznivo na »šverc« posodili svoje reprezentančne modre trakove za na rokave, s katerimi smo po »francosko« vkorakali v halo na hokejsko tekmo med Romunijo in Jugoslavijo. Ogledali smo si tudi trening skakalcev, ki je potekal po istem redu kot samo tekmovanje. Vstopnino je bilo treba plačati vsepovsod, tudi ob tekaških progah. Ker pa smo imeli s seboj smučke, smo se vedno nekako izognili nepotrebnim izdatkom.

Kaj pa z jezikom, ste dobro shajali?

Ne, govejega, ki smo ga imeli s seboj, smo hitro pospravili. Naših lastnih pa razen medsebojnega pogovora nismo mogli uporabljati. V številnih krajih okrog Grenoblea smo zaman iskali človeka, ki bi poleg francosčine obvladal eno samo besedo tujega jezika. Zato smo večsah ustvarjali smešne situacije z divjim mahanjem rok in pačenjem obraza, če smo hoteli kaj zvedeti.

Se pravi, da organizacija ni bila najboljša?

Super najboljša, kar se tiče komunalnih naprav. Ob štirimeterskem snegu so bile ceste bolj prevozne kot pri nas pri desetcentimetskem, pa tudi vse ostale naprave so bile brezhibne. Pogrešali pa smo tolmačev in vodičev v raznih jezikih. Na stavbi, kjer so stanovali naši tekači, ni bilo jugoslovanske zastave, zato smo jih v razmeroma majhnem naselju dolgo iskali.

Ste se poleg naših tekmovalcev srečali še z kakimi znanci?

Smo, z Gorenjci. Občinske zveze za telesno kulturo Kranj, Jesenice in Radovljica so poslale svoje stare organizatorje smučanja v Grenoble, kjer so bili deležni vsega komforta. Da nam ne bi bilo preveč težko zaradi razlik, ali pa njim, se nismo dosti družili z njimi.

V imenu bralcev našega poročevalca, hvala za olimpijske podatke iz domačega zornega kota. Želim ti, da greš v Mehiko, seveda bolj založen kot v Francijo.

A. Zajc

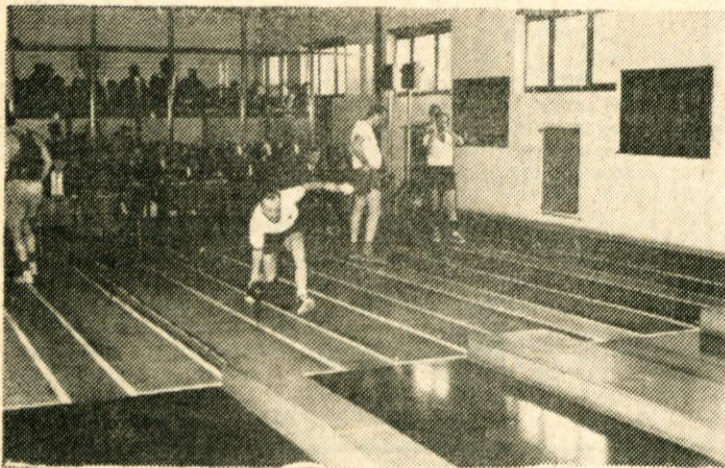
PRED DNEVI JE BILA V
MENGŠU JAVNA TRIBUNA.

ZARADI AKTUALNOSTI OB-
RAVNAVANE PROBLEMATI-

KE BOMO OBSIRNEJŠE PO-
ROČILO OBJAVILI V NA-

SLEDNJI STEVILKI

Še enkrat na temo: kegljanje v Domžalah

Marsikomu je znano, da je na kegljišču v domžalskem športnem parku kegljaška aktivnost v zadnjem mesecu dni in več, precej živahna. V tekmovanju republiške lige v kegljanju (v njej nastopa 16 članov) se bodo na domžalskem kegljišču v treh mesecih zvrstila vsa najboljša slovenska moštva. Ob taki bogati športni aktivnosti (gostujočih kegljaških klubov) se postavlja vprašanje, kako je z domačim, domžalskim kegljanjem. O tem vprašanju smo se pogovarjali z enim najmarljivejših kegljaških organizatorjev v Domžalah in bojda najboljšim domžalskim tekmovalcem, Vidom Vavpetičem, ki je član KK Papirničar Količevo.

Uredništvo: »Zakaj tekmovanje republiške lige poteka prav v Domžalah, čeprav vemo, da ni v republiški ligi niti enega člana (ekipe) iz Domžal!«

Odgovor: »Domžale so si z zgraditvijo modernega kegljišča ustvarile vse pogoje za kvalitetno kegljanje. Čeprav se najkvalitetnejše kegljaško moštvo v občini ni uvrstilo v republiško ligo (gre za KK Papirničar — op. M.B.) smo sklenili, da bomo na našem kegljišču organizirali vsaj kvalitetne kegljaške tekme. Tako poteka letošnja republiška liga v kegljanju na treh kegljiščih — na Jesenicah, v Celju in Domžalah. Če ni drugega, je mnogo vreden tudi kvalitetni stik (prijateljski odnosi), ki ga tako ohranjamo z vsemi najboljšimi slovenskimi kegljaškimi ekipami.«

Uredništvo: »Kakšno je v Domžalah zanimanje za kegljanje?«

Odgovor: »Če v Domžalah ne bi imeli takega kegljišča — kot ga imamo, bi se verjetno pojavljale trditve, da v Domžalah ni kvalitetnejšega in razvitejšega

ga kegljanja zato, ker ni primernih objektov. Tako pa objekte ima (v Domžalah in Jaršah), žal pa moramo ugotoviti, da ni tistih delavoljnih organizatorjev, ki bi hoteli integrirati moči, organizirati tekmovanja in skrbeti za kontinuirano delo v kegljaških moštvih, čeprav je v Domžalah za kegljanje zanimanje precejšnje. Velika škoda za domžalsko kegljanje je, da vse delo pade na ramena nekaj aktivnih tekmovalcev. Vsi vemo, da je aktivno kegljanje nezdržljivo z organizacijskim delom. Če se nam to nekaterim dogaja, gre na račun naših tekmovalnih rezultatov.

Uredništvo: »Kako delajo v posameznih kegljaških kolektivih v občini?«

Odgovor: »V Domžalah obstajajo naslednji kegljaški kolektivi: KK Invalid Domžale, KK Induplati Jarše, Kegljaska sekcije v Mlinostroju, Toku, Združeni kemični industriji, Tosami, Vodovodu ter KK Papirničar Količevo, ki je najkvalitetnejši kegljaški kolektiv v občini. Za omenjene kegljaške kolektive velja, da si nekateri prizadevajo mnogo bolj kot ostali. Sedaj, ko so dane raznovrstne možnosti za treniranje, opažam, da nekatera moštva gojijo samo preprostejše oblike kegljanja (borbene igre). Prav bi bilo, da bi se zlasti nekateri bolj kvalitetni kegljači večkrat pokazali in pomerili z drugimi klubi iz občine svoje moči.

Uredništvo: »Kje vidite kvalitetne perspektive domžalskega kegljanja?«

Odgovor: »Zavedati se moramo, da je vzgoja kvalitetnega kegljača dolgotrajno delo. Kvaliteten tekmovalec se ob obilici

tekmovanj vzgaja pet do šest let. Množičnost, ki se je pokazala na nedavnem občinskem tekmovanju v borbenih igrah, je porok, da je zanimanje za kegljanje veliko, da pa je trenutno zelo potrebno dobiti take organizatorje, ki bi znali pognati precej omrtvelo domžalsko kegljanje v množična tekmovanja in kvalitetne okvire. Z obilico tekmovanj pa bi prav gotovo tudi kvalitetno prišli kam dlje, kot smo zdaj.«

Uredništvo: »Kako poteka delo v najboljšem domžalskem kegljaškem kolektivu — KK Papirničar Količevo?«

Odgovor: »V naši domžalski javnosti obstaja zmotno mišljenje o velikih sredstvih, ki jih KK Papirničar porabi za svoje delo. Pravzaprav v Papirničarju ne potrebujemo funkcionarjev, ker opravimo vse delo — tekmovalci. Za svoje delovanje (široko in množično) smo porabili veliko manj, kot se nam velikokrat podtika.«

Uredništvo: »Kako naj bi bilo s kegljanjem v Domžalah v prihodnje?«

Odgovor: »Res je škoda, da tisti starejši tekmovalci, ki so svoje v kegljanju že rekli in bi znali popeljati domžalsko kegljanje v kvalitetnejšo smer — nočejo delati, tisti, ki bi pa hoteli — ne znajo. Tako po mojem mnenju obeti za napredek občinskega kegljanja niso kaj prida rožnati. Prav bi bilo, da bi kegljanje — kot specifična zvrst rekreativnega delavskega športa zaživel tako, kot si vsi želimo, tako kot nam to omogočajo pogoji za njegov razvoj.«

Razgovor vodil
Matjaž Brojan

Nekaj o prometnih napravah v Münchnu, ZR Nemčija

Vrhovec

Pred meseci je AMD »Slander« iz Celja organiziralo petdnevni strokovni izlet v München. Udeleženci so bili iz vse Jugoslavije, bilo jih je nekaj čez 80. Poglavitni namen je bil ogled prometnih naprav in organizacij, ki se bavijo s prometno vzgojo in varnostjo v tem lepem milijonskem mestu na jugu Nemčije. Posredujemo nekaj vtisov od udeleženca iz naše občine.

München, ki šteje 1.200.000 prebivalcev, ima registriranih 350.000 osebnih motornih vozil. Pripravlja se na zimsko olimpiado, ki bo v tem mestu leta 1972. Zato so v teku obsežne priprave in gradijo tudi že podzemeljsko železnico. To je vzrok, da so mnoge ulice zaprte, promet preusmerjen in zato še bolj gost kot pri navadnih razmerah. Prometni organi žele, da bi prihajalo v samo središče mesta čim manj osebnih avtomobilov. Za osebni promet je na voljo cestna železnica, ki je močno razvejana in zelo zasedena.

O prometnih nesrečah. Na policijskem načelstvu so nam dali naslednje podatke. V prejšnjem letu je bilo na območju mesta nekaj čez 40.000 prometnih nesreč. Od teh je bila dobra polovica lažjih, brez bistvenih telesnih poškodb. Ostale so bile resnejše narave, pri teh je izgubilo življenje čez 200 ljudi. Vseh pobegov ob nesrečah je bilo okoli 2000, od katerih so večji del povzročitelji našli.

Posebno prometno vzgojno sredstvo za lažje kršilce prometnega reda je obvezna udeležba na prometnih predavanjih. Za prvi izostanek na takem predavanju je predvidena globa 50 DM (ok. 150 N din).

Prometne naprave in osebe. München ima na policijskem načelstvu posebno semaforско središče, od koder nadzirajo in urejajo vso semaforско mrežo. Ključna križišča imajo snemalne naprave, ki stalno posredujejo slike na televizijske zaslone v to središče. Od tod jih lahko tudi obračajo v poljubno smer. Vseh sodelujočih semaforских križišč je čez 500, na televizijskih zaslonih pa spremljajo promet na kakih 20 križiščih. Vsa naprava je prirejena tako, da se bo lahko postopoma preuredila na dvakraten ali celo trikratno obseg. Ima dva elektronska stroja za samodejno urejanje in vodenje vseh naprav ter za izbiranje najprimernejših rešitev v delovanju semaforjev ob posameznih prometnih razmerah. Vsa mestna policija ima okoli 3000 zaposlenih, vendar pa primanjkuje stalno kakih 500 ljudi.

Vzgoja novih voznikov motornih vozil. V šolah še ni uvedena obvezna prometna vzgoja kot poseben predmet. Za vzgojo vozniškega naraščaja imajo posebne šole, večinoma v privatnih rokah imenovane »Fahrschule«, katerih je v vsej Nemčiji 15.000. Vsaka taka šola mora imeti s pred-

pisu zahtevano opremo. Vsako leto gre skozi te šole 1.500.000 novih voznikov. Teoretični del šolanja obsega okoli 12 ur pouka, praktične vožnje pa je po potrebi od 10 do 30 ur, kjer se šteje za eno uro 45 minut. Za teoretični del so običajne cene 40—50 DM, za eno uro praktične vožnje pa 10—18 DM, ker se tudi tu čuti močna medsebojna konkurenca. S praktično vožnjo začno v Münchnu takoj na javni cesti. Izpitni organi so člani posebnega oblastnega združenja, ki delujejo neodvisno od policije ter morajo imeti izobrazbo dipl. inženirja. Izpit sestoji podobno kot pri nas iz teoretičnega dela (testov) in praktične vožnje.

Ceste, promet. Avto ceste, ki so zgrajene pred več kot 30 leti, kažejo poškodbe podobne kot pri nas cesta Sentvid—Kranj. Postajajo tudi že pretesne za promet, posebno na vzpetinah, zaradi počasnejših težjih vozil. Stalno jih obnavljajo po odsekih, dolgih 5—10 km. Promet v mestih je podoben kot povsod. Ni veliko drugače kot v Ljubljani ob gostem prometu. Prav enaka je stiska s parkirnimi prostori, tako, da se našim voznikom ni bilo težko vživeti v te prometne razmere. Ob času konic se hitreje pride peš na kratke razdalje kot s prometnim sredstvom. Tako je bilo od našega stanovanja do muzeja peš manj kot 15 minut, z avtobusom pa smo rabili 40 minut.